

Jaarverslag

2011

Museum Catharijneconvent is het nationaal museum voor christelijke kunst, cultuur en geschiedenis. Met presentaties en educatieve projecten, die gebaseerd zijn op een belangwekkende collectie, vertelt het museum het publiek het rijkgeschakeerde kunst- en cultuurhistorische verhaal van het christendom in Nederland. Vanuit de rol van kenniscentrum voor christelijk erfgoed ontwikkelt en deelt het museum kennis met het publiek, met scholen, kerk- en kloostergemeenschappen, erfgoedbeheerders, universiteiten en musea met religieuze (deel)collecties.

museum Catharijneconvent

Inhoudsopgave

- 1 Blik terug en vooruit**
 - Directie
 - Raad van Toezicht
 - Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

- 2 Het museum als schatkamer**
 - Collectie
 - Tentoonstellingen en presentaties
 - Publieksbegeleiding en educatie

- 3 Het museum als kenniscentrum**
 - Handreiking Roerend Religieus Erfgoed
 - Bibliotheek en publicaties

- 4 Het museum als netwerkorganisatie**
 - Vrienden en vrijwilligers
 - Kerk-, klooster- en erfgoedgemeenschappen
 - Donateurs en sponsors
 - Bijzondere momenten

- 5 De museumorganisatie**
 - Projectbureau
 - Inhoudelijke sector
 - Marketing en communicatie
 - Zakelijke sector
 - Ondernemingsraad

- 6 Verkorte jaarrekening**

- 7 English summary**

- 8 Bijlagen**
 - Colofon

Algemeen directeur Marieke van Schijndel (boven) en inhoudelijk directeur Ruud Priem (onder) tijdens de opening van Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela

1

Blik terug en vooruit

Directie

Museum Catharijneconvent is dé plek waar het Nederlands publiek terecht kan om kennis te nemen van een essentieel onderdeel van de eigen identiteit: de christelijke kunst, tradities, normen en waarden die aan de wortels liggen van onze samenleving, en deze nog altijd mede bepalen. Dit is urgent in een tijd dat door de ontkerkelijking steeds minder Nederlanders hiervan op de hoogte zijn. Het is prachtig te constateren dat het museum een rijke bron blijft van inspiratie en genoeg voor onze bezoekers en medewerkers, zeker ook in 2011. Daarvan getuigt het recordaantal bezoekers in de geschiedenis van het museum dat we behaalden: 90.000 bezoekers. Het bezoek in schoolverband verdubbelde zelfs ten opzichte van het jaar ervoor, vooral dankzij het educatieve project *Het Huis van Sinterklaas*. Resultaten waar we als organisatie trots op zijn. Het ingezette beleid om in specifieke tentoonstellingen of projecten groepen uit ons bezoekerspotentieel actief deelgenoot te maken van het museum en ze een podium te bieden voor hun verhaal binnen de christelijke cultuurgeschiedenis, werpt duidelijk vruchten af. De bezoekers van de tentoonstellingen in ons museum kregen mede dankzij deze partners (de Macedonische gemeenschap, het Nederlands genootschap van Sint Jacob) indrukwekkende, persoonlijke verhalen als verdieping bij de esthetische beleving. Zoals het museumgebouw zelf als een handschoen om zijn collectie past, zo bood de contextuele presentatie van bijzondere kunstobjecten veel bezoekers een ervaring die ze heeft verrijkt en geïnspireerd. En daar doen we het uiteraard met elkaar voor.

De maatschappelijke relevantie van Museum Catharijneconvent kreeg in 2011 vorm in de *Handreiking roerend religieus erfgoed*. Aan dit waarderingskader voor het religieus erfgoed dat op vele plaatsen in Nederland nog *in situ* wordt bewaard én gebruikt, is zeker in deze tijd van ontkerkelijking grote behoefte. Zo'n

concrete invulling van rentmeesterschap voor het roerend religieus erfgoed binnen de Collectie Nederland is Museum Catharijneconvent op het lijf geschreven. Zoals het ook de aangewezen organisatie is om de Nederlandse religiemusea in een zodanig organisatieverband bijeen te brengen. Deze rol werd in 2011 als het ware geformaliseerd, toen het ministerie van OCW Museum Catharijneconvent aanwees als wetenschappelijke kernfunctie-instelling, in ons geval op het terrein van het Nederlands religieus erfgoed.

Het jaar 2011 bood al met al mooie perspectieven op de toekomst, ondanks de zorgen over bezuinigingen die ook ons museum zullen raken. Het geringe financiële weerstandsvermogen, in combinatie met een teruglopende exploitatiebijdrage vanuit het Rijk, betekent een risico voor Museum Catharijneconvent. Er is ook goed nieuws, namelijk een buitengewoon ruimhartige particuliere schenking: dankzij de bijdrage van de heer J.G. van Oord Jzn. kan Tanja Kootte zich, als Van Oord-conservator, gedurende acht jaar richten op het protestantse erfgoed binnen de collectie – een novum in de Nederlandse museumgeschiedenis.

Gesterkt door een ongekend succesvol museumjaar en dankzij particuliere schenkingen als deze, en van donateurs die zich verenigden in het in 2011 opgerichte Fonds Museum Catharijneconvent, bruist het museum van energie om een zonnige toekomst voor het religieus erfgoed te blijven waarborgen. Met zoveel kracht in het fundament is er alle reden voor optimisme.

Drs. M.A. (Marieke) van Schijndel MBA, algemeen directeur
Drs. R.C.J.J. (Ruud) Priem, inhoudelijk directeur

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht kijkt terug op een bijzonder jaar. We zagen met instemming hoe directie en medewerkers met volle inzet langs nieuwe lijnen werkten om de missie van het museum te kunnen blijven uitvoeren, hoewel we geconfronteerd worden met de consequenties van 'een terugtrekkende overheid'.

Museum Catharijneconvent vertelt – zo luidt de missie – als nationaal museum voor christelijke kunst, cultuur en geschiedenis, met presentaties en educatieve projecten, het rijkgeschakeerde kunst- en cultuurhistorische verhaal van het christendom in Nederland. Dat is uiterst belangrijk in een samenleving die steeds meer ontkerkelijk is.

In 2011 droeg de Raad voor Cultuur het museum voor als kenniscentrum voor het christelijk erfgoed. De staatssecretaris heeft die voordracht overgenomen. Dat is in het licht van de missie een opsteker, tegelijk doet het een fors beroep op het museum en zijn mensen, die er met wetenschappelijke kennis en enthousiasme op eigen kracht invulling aan zullen moeten geven.

Graag belicht ik hier twee gebeurtenissen uit 2011, omdat ze, wat de Raad betreft, bevestigen dat het museum op de goede weg is bij de uitvoering van de missie, inclusief die nieuwe opdracht.

Allereerst de benoeming van de Van Oord-conservator voor het protestants erfgoed, mogelijk gemaakt door de prachtige schenking-voor-acht-jaar van de heer J.G. van Oord Jzn. Met deze nieuwe, want op de inhoud gerichte vorm van sponsoring snijdt het mes aan twee kanten: met door de overheid zo vurig bepleite externe financiering wordt het protestantse gezicht van het museum zichtbaarder. Dankzij deze semi-structurele externe subsidie kan meer aandacht worden besteed aan het protestants-christelijke erfgoed, wat het kenniscentrum christelijk erfgoed zal verbreden en verrijken.

Niet minder belangrijk is de aankoop van twee buurpanden van het museum door de Stichting Bonifatius. De panden zullen worden verhuurd aan de Tilburg School of Theology – bron voor inhoudelijke input en klankbord voor het museum-kenniscentrum! Daarnaast bieden de panden ruimte voor een am-

bitieus langetermijnplan: elk basisschoolkind in Nederland ten minste één keer in aanraking brengen met christelijke kunst en cultuur. Wat is christelijk erfgoed? Welke waarden en normen, welke feesten horen daarbij, zonder dat je dat wist? De Raad ondersteunt het streven van het museum ook daarvoor extern geld te werven.

Eén kanttekening moet daarbij wel geplaatst worden: de overheid wil dat musea meer op eigen benen staan en ondernemingszin tonen. Dan zou zij regels die de vorming van een financiële buffer bemoeilijken moeten afschaffen en eigen vermogensvorming moeten stimuleren. Immers externe financiers en donateurs zullen slechts met een organisatie in zee willen gaan die adequaat gefinancierd is.

2011 is financieel en qua bezoekersaantal heel goed geweest. Directie en medewerkers hebben er hard aan getrokken, waarvoor oprecht veel dank! Tegelijk: dit is pas het begin, 2011 is een goed fundament voor komende jaren.

namens de Raad van Toezicht,
Drs. J.M.M. (Hans) van der Ven, voorzitter

Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

In 2011 hebben we, meer nog dan in voorgaande jaren, ervaren dat de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent een *community* is. Je kunt je primair richten op fondsenwerving, maar de betrokkenheid van Vrienden bij het museum is minstens zo belangrijk. De eigenheid van het museum raakt mensen diep, dat is kostbaar.

Dit werd duidelijk op een bijeenkomst in juni. Aanleiding was de lancering van het Fonds Museum Catharijneconvent voor grotere schenkingen en nalatenschappen, maar de middag stond nadrukkelijk in het teken van het afscheid van Jhr. Pieter Beelaerts van Blokland, die twaalf jaar deel uitmaakte van het bestuur van de Vriendenvereniging, de laatste vier jaar als voorzitter. Als gastheer hield hij een indrukwekkende inleiding over de middeleeuwse beeldengroep van Jezus met drie van zijn discipelen in de hof van Getsemane.

Verder interviewde IKON-presentatrice Annemiek Schrijver drie heel verschillende gasten over hun verbondenheid met het museum en een voorwerp uit de collectie. Voor Hennie Burggraaff (theologe en programmamaakster bij de NCRV) was dat Rembrandts schilderij, *De doop van de kamerling*. Mgr. Woorts (hulpbisschop van Utrecht) vertelde over de Lebuïnuscodex. En Willemijn Jansen (tienjarige bezoekerster van *Feest! Weet wat je viert*, die een jaar daarvoor haar eerste Heilige Communie had gedaan), zette het ezeltje van Palmпасen uit *Feest!* in de schijnwerper. Er ontstonden diepgaande gesprekken, waaraan ook de mensen in de zaal meededen.

Een bijzondere middag, die door de gasten hoog gewaardeerd werd. 'Daar neem je wat van mee,' was een van de reacties. De inzet van de heer Beelaerts van Blokland voor de Vereniging van Vrienden blijft een inspiratie voor ons als bestuur: fondsen werven om het museum te helpen bij aankopen én de verbondenheid tussen Vrienden en museum bevorderen.

Dit sluit naadloos aan bij de manier waarop het museum zijn missie wil uitvoeren. De Vriendenvereniging levert daar graag een bijdrage aan en het bestuur is blij met de uitwisseling tussen vereniging en museum in de overleggen die het heeft met algemeen directeur Marieke van Schijndel en Vriendencoördinator Annemarie Dalenoord.

Met trots kan het bestuur verder melden dat de terugloop in het ledental in 2011 kenterde: voor het eerst was het aantal leden dat opzegde weer in evenwicht met het aantal nieuwe leden. We hopen dit jaar te kunnen groeien. We verwelkomen ook een nieuw bestuurslid, Jan de Bruin. Hij is als contactpersoon aanwezig bij Vriendenbijeenkomsten en altijd aanspreekbaar. We hopen dat zijn enthousiasme aanstekelijk werkt en dat Vrienden, betrokken als ze zijn bij het museum, nieuwe Vrienden gaan werven. Zo zijn de Vrienden ambassadeurs van de vereniging en van het museum.

Een aantal Vrienden maakt de verbondenheid met het museum concreet door er als vrijwilliger te werken. Dat is in 2011 heel krachtig gebleken.

We gaan in 2012 dus graag op deze voet voort, met vrienden en vrijwilligers, fondsen werven en concretiseren van de verbondenheid.

namens het bestuur van de
Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent,
Mr. T.J. (Teska) van Vuren, voorzitter

Jhr. Pieter Beelaerts van Blokland bij de lancering van het Fonds Museum Catharijneconvent

2

Het museum als schatkamer

2011 was een bijzonder jaar voor Museum Catharijneconvent. Directie en medewerkers werkten voor het eerst langs **nieuwe beleidslijnen**. Wij zijn het nationale museum voor christelijke kunst, cultuur en geschiedenis. Hoe willen we dat museum zijn, voor onze collectie en voor ons publiek? Hoe kunnen we intermediair zijn tussen collectie en publiek?

We willen veel meer van onze eigen collectie **permanent laten zien** en we willen de collectie nadrukkelijker als **uitgangspunt nemen voor tijdelijke tentoonstellingen en presentaties**. Daarmee zijn ze op een natuurlijke manier aan ons museum verbonden, 'horen ze bij ons'.

We willen onze collectie zó aanvullen dat daarmee de **kerncollecties versterkt** worden. Middeleeuwse beeldhouwkunst, religieuze schilderkunst uit de vijftiende tot en met de zeventiende eeuw, handschriften en oude drukken, textilia, liturgische voorwerpen en devotionalia zijn de zes onderling samenhangende zwaartepunten in onze collectie. Daarmee onderscheiden we ons en dat willen we zo houden.

We willen onze collectie daarnaast aanvullen met **immaterieel erfgoed**, in de vorm van verhalen van gebruikers en ervaringsdeskundigen, over geschiedenis, cultuur, tradities, voorwerpen en gewoonten. Wat betekent het christelijk erfgoed voor hen?

We willen de collectie delen met ons publiek, met de bedoeling dat er iets over kan worden **geleerd**, maar zeker ook iets aan kan worden **beleefd**. De kennis willen we delen door elementen uit de collectie in een culturele, (kunst)historische én actuele context te plaatsen, waarbij ook de maatschappelijke relevantie belangrijk is. We hopen dat ons publiek esthetisch

en emotioneel geraakt wordt, dat men schoonheid en ruimte voor bezinning ervaart en geïnspireerd wordt.

We willen ons met de vaste presentaties en tijdelijke tentoonstellingen met name richten op een **publiek** van 55+, schoolkinderen en hun ouders.

Het recordbezoekersaantal van 2011 is een bevestiging dat we op de goede weg zijn!

Collectie

Museum Catharijneconvent in Utrecht beheert een unieke collectie kunst- en cultuurhistorische objecten uit het Nederlands christelijk erfgoed. Het betreft een omvangrijke verzameling van (internationaal) hoge kwaliteit, in totaal ruim 70.000 objecten. Museum Catharijneconvent gelooft in de kracht van de Rijkscollectie binnen zijn muren en neemt deze nadrukkelijk als uitgangspunt bij presentaties en tentoonstellingen. Het aanwinstenbeleid kenmerkt zich door het motto: 'Wij verzamelen niet voor het depot'. Daarom kiezen we er ook voor om te investeren in museale objecten die de kerncollecties versterken. Dat is ook steeds het leidende criterium achter onze aanwinsten, restauraties en bruiklenen: wij verzamelen enkel die kunstwerken die passen bij de missie van het museum en bij de Collectie Nederland. Met trots presenteren wij u hier enkele highlights:

Aanwinsten

In september kon het museum een vijftiende-eeuwse [Piëta](#) aankopen die sinds 1953 in het museum stond, maar bleek toe te behoren aan de erven van een Joods-Nederlandse familie. Dankzij de goede verstandhouding van het museum met de familie Guttman en vooral de steun van de Vereniging Vrienden en de Vereniging Rembrandt kon worden voorkomen dat het lindenhouten beeld met originele beschildering bij Christie's in Londen werd geveild.

De Vereniging Rembrandt, als belangrijkste financier van museale kunstankopen in Nederland, speelde een cruciale rol. Wanneer zij een aanvraag steunt, is dat een positieve indicatie van kwaliteit. Wij zijn erg blij met deze aanwinst, die perfect past bij het aangescherpte aankoopbeleid: het versterken van de kerncollecties, waarvan ook de collectie middeleeuwse beeldhouwkunst deel uitmaakt.

In 2011 was het in het voorjaar al een beetje kerst. Toen kreeg het museum uit een particuliere verzameling namelijk 29 [figuren](#) aangeboden voor de [Napolitaanse kerststal](#). Hetgeen behalve Maria, Jozef en het kindje Jezus ook om drie koningen met een fors gevolg ging. Mede dankzij een legaat aan het Aartsbisshoppelijk Museum (ABM) kon de groep door een museummedewerker en oud-conservator Casper Staal worden opgehaald en toegevoegd aan de collectie van het ABM.

Met deze belangrijke aanwinst voor de kerncollectie Devotionalia volgt het museum zijn voornemen om de verzameling kerststallen en -figuren, die een unieke plaats inneemt binnen de Collectie Nederland, verder te versterken. Dankzij deze aanvulling bezit het museum nu een van de omvangrijkste collecties op dit gebied in Noord-Europa en de grootste van Nederland. Gezien de populariteit van de Napolitaanse kerststal verwachten we dat deze aanwinst een bezoek aan het museum rond de kerstdagen nog aantrekkelijker zal maken.

Restauraties

De jaarlijkse tentoonstelling over kerst is inmiddels een ware publiekstrekker voor Museum Catharijneconvent. Het is dan ook niet vreemd dat in 2011 uitgebreid aandacht is geschonken aan en werd geïnvesteerd in de staat van deze collectie. De [Tiroler kerstgroep](#) werd gerestaureerd en schitterde in december in de presentatie *Zin in kerst*. Verder werden vier kerststalfiguren uit eigen collectie gerestaureerd.

Piëta, Bohemen of Zuid-Duitsland, eerste kwart 15de eeuw. Linden-hout met polychromie, 100 x 67 x 32 cm. Herkomst: erven Guttman (2011), aangekocht met steun van het BankGiro Loterij Aankoopfonds van de Vereniging Rembrandt.

Maria met kind op rechterarm, Westfalen, 1425-1434, zandsteen en verf, 120 x 42 x 28 cm.

Van een ingetogen schoonheid is de [zandstenen Maria met kind](#). Ze staat, weer schoon, nu bij de ingang naar de Schatkamer.

Voor de tentoonstelling *Vrouwen voor het voetlicht* werd alvast een [vaandel](#) gerestaureerd, van 'Bouwen en bewaren' Bond van Meisjesverenigingen op Gereformeerden grondslag.

Bruiklenen

Buitengewoon welkom was het aanbod van een toegewijd lid van de oudkatholieke gemeenschap om een schilderij van [Isaac Israëls](#) in langdurig bruikleen te geven, *De processie in de oudkatholieke kerk te Den Haag*. ('Het schilderij en wat erop is te zien, is belangrijk oudkatholiek erfgoed, waarvan iedereen moet kunnen genieten. Museum Catharijneconvent is een logische plek.') Verder kreeg het museum van het Mauritshuis een schilderij uit het atelier van de zestiende-eeuwse schilder [Joos van Cleve](#) in bruikleen, een paneel met 'kussende kindjes'. In één alinea wordt zo geïllustreerd hoe het museum de breedte van het christelijk erfgoed welkom heet.

Dankzij zijn rijke collectie kan het museum [ruimhartig uitleenen](#) – onder het motto 'liever bij een ander in de vitrine, dan bij ons in het depot'. Zo reisde bijvoorbeeld [Aad de Haas'](#) *Jesus door duivel verleid* af naar Rotterdam voor een overzichtstentoonstelling in de Kunsthal.

Maar ook objecten uit de vaste collectie kwamen voor uitleen in aanmerking: de [reliëkhouders](#) van de heilige Laurens kreeg een ereplaats op de bejubelde tentoonstelling *Treasures of Heaven* in het British Museum in Londen. Het schilderij de *Kruisiging van Abraham Bloemaert* werd uitgeleend aan het Centraal Museum in Utrecht voor een overzichtstentoonstelling over Bloemaert, die begin 2012 doorreisde naar het Staatliches Museum Schwerin in Duitsland.

Uit onze Schatkamer ging een [zilveren doopschaal](#) tijdelijk naar het Stedelijk Museum Alkmaar, voor een tentoonstelling over een adellijke familie en haar landgoed.

Vermeldenswaard is zeker ook een schilderij van [Jan Sluijters](#) – dat voor een retrospectief werd uitgeleend aan Singer Laren. Het werd daarvoor ook schoongemaakt, met verbluffend resultaat.

Staatssecretaris Cultuur Halbe Zijlstra en Minister van Cultuur van de Republiek van Macedonië H.E. Elizabeta Kanceska-Milevska voor ikoon *De Moeder Gods van de Tederheid Pelagonitissa*, “die een reputatie geniet vergelijkbaar met de Nachtwacht”

Portret van kardinaal Willem van Rossum, Jan Sluijters, 1927, olieverf op doek, 206 x 120 cm. Voor en na restauratie.

Tentoonstellingen en presentaties

Ongekende Schoonheid. Ikonen uit Macedonië [9.2 – 11.5.2011]

De eerste tentoonstelling in 2011 paste in een traditie van ikonententoonstellingen in Museum Catharijneconvent. Tegelijk was het een uniek project: voor het eerst werd een zo grote verzameling bijzondere ikonen uit Macedonië, sommige tien eeuwen oud, in Nederland tentoongesteld.

Maar voordat in het museum de inrichting plaatsvond van ruim vijftig ikonen, aangevuld met een goudschat uit de vijfde eeuw voor Christus, vroegchristelijke terracotta reliëfs en verschillende liturgische voorwerpen, was er al lang en intensief samengewerkt met de Macedonische overheid. De eerste contacten dateren van 2007. Bij de voorbereidingen is de onvermoeibare inzet van de Nederlandse ambassadeur in Macedonië en haar Macedonische collega in Den Haag van grote waarde geweest.

Aanleiding voor de tentoonstelling was het twintigjarig onafhankelijkheidsjubileum van de republiek Macedonië in 2011. Het Ikonenmuseum in Ohrid en het Nationaal Museum van Macedonië in Skopje stelden graag hun topstukken beschikbaar – vele gingen voor het eerst naar het buitenland, sommige werden zelfs in Macedonië nooit eerder tentoongesteld.

In Museum Catharijneconvent werd de kunst ingebed in sfeerbeelden van het land en een tijdslijn die een overzicht gaf van de regionale geschiedenis. Bijzonder waren zes interviews, te zien op scherpjes in de tijdslijn, waarin Macedoniërs (onder wie de ambassadeur en een medewerker van het museum) vertelden over de waarde die ikonen voor hun geloofsbeleving hebben.

Het museum heeft voor de tentoonstelling nauw samengewerkt met de Macedonische gemeenschap in Nederland. Met groot enthousiasme hebben Macedoniërs in Nederland meegewerkt aan de activiteiten rond de tentoonstelling: ze gaven lezingen, organiseerden Macedonische dagen met informatie over land, cultuur en muziek en maakten de opening in de Catharinakathedraal – met de ambassadeurs, de Macedonische minister van cultuur en staatssecretaris Halbe Zijlstra – tot een feest. Mede dankzij hen was deze unieke tentoonstelling een succes.

Pasen als Gesamtkunstwerk [8.4 – 11.5.2011]

Publieksonderzoek heeft uitgewezen dat heel veel bezoekers van Museum Catharijneconvent liefhebbers zijn van klassieke muziek. Het museum heeft de afgelopen jaren dan ook heel vanzelfsprekend samengewerkt met de Nederlandse Bachvereniging. In 2011 brachten we de vierde co-productie uit: na het *Weinachtsoratorium*, de *Hohe Messe*, en de *Johannes Passion* nu een uitvoering van de *Matthäus Passion*.

Het museum leverde voor de inhoudelijke toelichting bij alle vier de cd's de illustraties en richtte een paaspresentatie in met een selectie uit de afgebeelde kunstwerken. In de tentoonstellingsruimte was op de achtergrond de uitvoering van de *Matthäus Passion* te horen. Zo konden bezoekers het lijdensverhaal leren kennen of opnieuw volgen en genieten van de kunst, in beeld en geluid. Met recht een *Gesamtkunstwerk*!

Dutch Doc Award [20.5 – 19.6.2011]

In 2011 benaderden de organisatoren van de Dutch Doc Award, een prijs voor documentairefotografie, Museum Catharijneconvent. Zij wilden voor de expositie van de inzendingen samenwerken met instellingen in het museumkwartier. Museum Catharijneconvent wilde graag gastvrijheid bieden aan fotoseries die te verbinden zouden zijn met een thema dat paste bij het museum. Zo kreeg het maatschappijkritisch werk in huis, waarin de naastenliefde (*charitas*) een belangrijk onderliggend thema was: Henk Wildschuts *Shelter*, foto's van de leefomgeving van zwervers. Deze serie won de DDAward. De werken zijn op een eigentijdse manier in de onderdoorgang gepresenteerd, in confrontatie met kunst uit de collectie van Museum Catharijneconvent die het lijden van Christus of de naastenliefde verbeeldt.

Verborgene Verhalen [2.6 – 4.9.2011]

In de zomer presenteerde het museum de volle glorie van de eigen kerncollectie van religieuze schilderkunst uit de vijftiende t/m de zeventiende eeuw. Enkele van deze schilderijen leidden lang een verborgen bestaan in het depot. Te zien waren onder meer werken van Rembrandt, Abraham Bloemaert, Jan van Bijlert en Frans Hals. Wij vertelden er de verborgen verhalen bij. Verhalen uit de bijbel die op de werken te zien zijn, maar ook de verhalen over de schilderijen zelf, wat er zich onder de verfhuid afspeelt en dankzij fascinerende schildertechnieken tot stand kwam. We legden uit hoe de schilderijen hun verhaal vertellen: dramatische, spannende, mooie of

Jacob herkennt het bebloede kled van Jozef, Lambert Jacobsz, 1630, olieverf op doek, 160 x 207 cm.

treurige verhalen, te lezen in de emotie op de gezichten en in de lichaamstaal van de afgebeelde personen.

Twee zeventiende-eeuwse schilderijen waren al in 2010 speciaal voor de tentoonstelling gerestaureerd: de *Doornenkroning* van Dirck van Baburen (1623) en *Jaël, Debora en Barak* van Salomon de Bray (1635). Ook het verhaal van het restauratieproces werd in de tentoonstelling verteld.

De tentoonstelling liet tevens portretten uit die periode zien, van protestantse én rooms-katholieke geestelijken. Schilderijen van die laatste groep hingen toentertijd in het verborgene, omdat het protestantisme de enige officieel toegestane kerk was – letterlijk dus een ‘verborgen’ verhaal.

Het succes van deze zomertentoonstelling sterkt het museum in zijn voornemen hier een jaarlijkse traditie van te maken: de presentatie van topstukken uit de eigen collectie rond een aansprekend thema.

Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela [15.10.2011 – 26.2.2012]

Pelgrims was in meerdere opzichten een tentoonstelling langs de nieuwe lijnen.

Museum Catharijneconvent heeft veel objecten rond het thema pelgrimeren in de [eigen collectie](#) en het onderwerp is interessant voor een [specifieke groep](#) bezoekers.

De tentoonstelling is tot stand gekomen in verschillende [samenwerkingsverbanden](#). Allereerst met het Nederlands Genootschap van Sint Jacob, dat in 2011 25 jaar bestond. *Pelgrims* was hun jubileumtentoonstelling. Verder hebben we een beroep gedaan op 'ervaringsdeskundigen': op www.pelgrimsverhalen.nl konden pelgrims al voor de opening hun verhalen delen. We vroegen hun een dierbaar voorwerp ter beschikking te stellen en we nodigden hen uit om als [gastpelgrim](#) op zaal persoonlijke ervaringen met bezoekers te delen. Zo voerden we twee pilots uit over [immaterieel erfgoed](#) en over ervaringsdeskundigen als rondleiders.

De tentoonstelling bood mede daardoor een combinatie van [leren en beleven](#). Bezoekers maakten kennis met het legendarische levensverhaal van de heilige Jacobus de Meerdere en met historische en hedendaagse pelgrims. Ze zagen een combinatie van topstukken met historische en hedendaagse gebruiksvoorwerpen, leerden dat ook islamieten, hindoes, boeddhisten en joden pelgrimeren. Maar ze ervoeren ook ruimte voor inspiratie en bezinning. Onbekenden raakten

met elkaar in gesprek. Er was grote emotionele betrokkenheid. Bezoekers en pelgrims werden [esthetisch en spiritueel geraakt](#).

RKK was [mediapartner](#). De omroep riep oktober uit tot Maand van het pelgrimeren en besteedde in al zijn radio- en tv-programma's aandacht aan pelgrimeren. Er werd daarbij steeds naar de tentoonstelling verwezen. De RKK heeft ook inhoudelijk bijgedragen door beeldmateriaal beschikbaar te stellen voor de tentoonstelling.

In totaal hebben ruim 51.000 bezoekers *Pelgrims* bekeken en beleefd.

Pelgrims was om al die redenen een groot succes.

Huis van Sinterklaas [13.11 – 4.12.2011]

Museum Catharijneconvent heeft sinds de tentoonstelling *Sint-Nicolaas op bezoek* in 2009 een hele goede relatie met Sinterklaas, die onder de indruk was van de manier waarop in het museum over hem verteld werd. Als kindervriend vindt hij het belangrijk dat de Nederlanders zijn feest in ere houden. Kennis over zijn persoon en de tradities rond zijn feest moeten van generatie op generatie worden overgedragen. Daarom richtten we in 2011, met de vormgever van het Sinterklaasjournaal, een slaapkamer, werkkamer en troonzaal voor hem in op drie verschillende locaties in het museum, waarbij ook een directe koppeling werd gemaakt met de vaste presentatie *Feest! Weet wat je viert*.

Een door Charlotte Dematons ontworpen affiche nodigde alle kinderen, hun ouders, opa's en oma's, én de juffen en meesters uit. En ze kwamen! We waren drie weken volgeboekt. Een logistieke uitdaging was het wel: groepen van twintig kinderen mochten in drie tijdslots van 20 minuten naar Feest!, naar de tentoonstellingszaal en op bezoek bij Sint. Elke 20 minuten startte een nieuw groepje, begeleid door een paar Pieten (onder anderen vrijwilligers van de PABO).

Wij wilden met deze tentoonstelling jong en oud bereiken en uit de berichten die werden achtergelaten op www.huisvansinterklaasinutrecht.nl bleek dat dit gelukt is:

*“ De ontvangst door erg lieve Pieten, de kinderen mochten zich bekwamen in het werpen van kadootjes in de schoorsteen, en... de ontmoeting met De Goedheiligman zelf! Wat een fijne Sint, rustige man, prachtig om te zien, fijne spreekstem en met veel aandacht voor de vragen van de kindjes... Echt het warme Sintgevoel in een kamer vol velours, lieve pieten en jeugdsentiment. Laat het 'heerlijk avondje' nu maar komen! :-)
Bedankt en... tot volgend jaar! ”*

Bezoekers van Het Huis van Sinterklaas

Zin in kerst. De Napolitaanse kerststal [10.12.2011 - 25.1.2012]
Naast de jaarlijks terugkerende presentatie van de achttiende-eeuwse Napolitaanse kerststal met zijn ruim zestig handgemaakte figuren, was er dit jaar nóg een kerststal te bewonderen: een recent gerestaureerde kerstgroep uit Zuid-Tirol, met achttien kleine figuren en zeven uit hout gesneden dieren. De drie koningen hebben een heel gevolg: ieder heeft een eigen knecht en eigen rijdieren, paarden en ezels, een kameel, een dromedaris en een olifant. De dieren staan voor de drie vroeger bekende continenten, die ook nog eens door de koningen worden gerepresenteerd: Europa, Afrika en Azië (let op koning Balthazar op zijn olifant!). Voor deze groep is speciaal een alpenlandschap ontworpen. Tegenover beide groepen werden in vitrines kleinere kerstgroepen getoond, waaronder de heilige familie uit de pas verworven groep achttiende-eeuwse poppen.

Het museum was beide kerstdagen geopend. In de kerstvakantie waren er extra activiteiten: in december was er een levende kerststal op de binnenplaats, er waren koren in het museum en kinderen konden een kerstbal knutselen. In januari werd zes keer een figuur uit de kerststal uit een groot ijsblok gehakt.

Zin in kerst trok daardoor bekend en nieuw publiek.

Het olifantje uit de Tiroler kerstgroep

Publieksbegeleiding en educatie

Publieksbegeleiding is van fundamenteel belang voor elke tentoonstelling. Uiteraard zijn het verhaal dat je wilt vertellen, de schoonheid van de tentoongestelde voorwerpen of het belang ervan de uitgangspunten, maar met de publieksbegeleiding maak je je tentoonstelling **gastvrij**. Je houdt rekening met de spanningsboog van je bezoekers. Je geeft ze informatie over wat ze zien en doet dat door niet alleen een beroep op hun ogen te doen. Sommige mensen lezen graag, maar even zo velen hebben er een hekel aan. Dus zorgen we voor audiotours, een sfeervolle vormgeving van de presentatie – de gebruikte kleuren en stoffen voor de ikontententoonstelling werden heel mooi gevonden – en voor rustpunten op de route. Bij deze tentoonstelling was er voor bezoekers een goedgevuld boekje, gebaseerd op informatie van gastconservator Désirée Krikhaar. Het verving de teksten bij de kunstwerken in de expositieruimte. In *Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela* werkten we met gastpelgrims in de tentoonstellingszalen. De audiotours waren daarnaast anders opgezet dan we gewend zijn: de teksten waren niet van tevoren uitgeschreven en voorgelezen, maar het waren spontaan, uit het hoofd, of liever uit het hart, vertelde verhalen van ervaringsdeskundigen. Hier en daar gaf de hoorbare emotie van de vertellers extra kleur of betekenis aan het verhaal.

Educatie in schoolverband is een speerpunt in het beleid van het museum. Feestdagen als Sinterklaas, Kerstmis en Sint-Maarten grijpen we aan als startpunt voor educatief bezoek.

Een substantieel deel van de schoolkinderen die op dit moment het museum bezoeken, heeft een islamitische achtergrond. Vanuit de overtuiging dat religieuze waarden in alle culturen, altijd en overal, aansluiten bij de menselijke waardigheid, streven wij er als museum naar om op basis van de kracht van de collectie inzicht te geven in begrippen als religieuze tolerantie en culturele beïnvloeding. Hét voorbeeld daarvan is onze educatieve presentatie *Feest! Weet wat je viert*.

Met de musea waarmee we het Nederlands Overleg Religieuze Musea vormen, zijn we in 2011 gestart met de ontwikkeling van een grootschalig landelijk educatieprogramma, *Feest! Voor alle kinderen in Nederland*.

Verder hebben we stappen gezet om het programma dat we ontwikkelen in samenwerking met Musea Utrecht en het Utrechts Centrum voor de Kunsten (*Museum voor de klas*) geschikt te maken voor scholen uit de regio rond de stad.

Basisscholen

Lesmateriaal voor het basisonderwijs moet, vinden wij, aan drie **eisen** voldoen: we willen een boeiend verhaal vertellen, kinderen echt iets leren en ze een beleving meegeven. Zo was het educatieve project **Het Huis van Sinterklaas** een 'leergerichte beleving' voor de kleutergroepen van basisscholen, groepen van de buitenschoolse opvang en de hoogste groepen van kinderdagverblijven in en om Utrecht. We gaven ze een 'all in-ervaring', vertelden het verhaal van de Sint vanaf het moment dat ze binnen waren tot aan het moment dat ze weer vertrokken. En hun begeleiders kregen er het lespakket bij. Volgend jaar willen we de activiteiten meer naar niveau differentiëren, dus een speurtocht per groep. *Het Huis van Sinterklaas* droeg eraan bij dat het educatieve bezoek aan het museum werd verdubbeld. In drie weken tijd ontvingen we 8000 kinderen, ouders en grootouders. In *Feest! Weet wat je viert* werd uitgelegd dat de Sint een bisschop is, en dus een mijter en een staf draagt. Ook met de **Kerstspeurtocht** hebben we de verbinding met *Feest! geleegd*.

Middelbare scholen

Voor de **onderbouw** maakten we, met hulp van een stagiair, een lespakket over de Reformatie, *Ketters en papen*. Samen met stagiairs van de universitaire Lerarenopleiding van de Universiteit Leiden ontwikkelden we daarnaast *Tien tijdvakken. Van Karel de Grote tot Abraham Kuyper*, over de invloed van het christendom op de Nederlandse cultuur en identiteit. Dit pakket voor de **bovenbouw** van havo en vwo sluit aan bij de vensters van de Canon van Nederland.

Volwassenen

Na de start in 2010 kreeg de **Museumschool** in 2011 een vervolg. In februari stapten de gevorderde cursisten in voor een verdiepingscursus, terwijl in september opnieuw een beginnerscursus van start ging. Cursisten krijgen een rondleiding op zaal en in de depots. In het leslokaal van het museum gaan ze vervolgens zelf aan de slag. Men leert op een andere manier kijken door zelf te schilderen naar een voorbeeld uit het museum. Het is leren door ervaren, naast de door het museum verzorgde lezingen over restauraties en technisch onderzoek.

3

Het museum als kenniscentrum

Begin 2011 adviseerde de Raad voor Cultuur, wettelijk en onafhankelijk adviesorgaan voor regering en parlement, de staatssecretaris om Museum Catharijneconvent aan te wijzen als één van de zes 'wetenschappelijke kernfunctie-instellingen' die 'in het museale netwerk voor het wetenschappelijke domein een leidende rol vervullen'. Medio juni nam de bewindsman in zijn 'Nieuwe visie cultuurbeleid' dat advies over. Daarbij drong hij aan op samenwerking met andere instellingen en organisaties.

Zo'n 'instelling met een wetenschappelijke kernfunctie' fungeert in het museale bestel van Nederland als 'moedermuseum' voor een groep instellingen die door expertise, aard en inhoud aan elkaar gelieerd zijn.

Nu karakteriseren onze statuten het museum als 'een permanente instelling in dienst van de gemeenschap en **haar ontwikkeling**' en is **samenwerking** een sleutelwoord in het beleid van het museum.

De samenwerking met de Stichting Kerkelijke Kunst in Nederland werd geïntensiveerd en ook de coördinatie van het **Nederlands Overleg Religieuze Musea** (NORM) was steeds gericht op samenwerking. Zo vonden Museum Catharijneconvent, Ons' Lieve Heer op Solder, het Bijbels Museum, Erfgoedcentrum DiEP, het Museum voor Religieuze Kunst Uden en Oriëntalis elkaar in een belangrijke gezamenlijke doelstelling: een duidelijk onderscheidende positionering van elk museum, op weg naar één visie op de (im)materiële christelijke Collectie Nederland. Als onderdeel van de wetenschappelijke steunfunctie is ook afgesproken dat Museum Catharijneconvent het collectiebeleid voor religieuze deelcollecties zal coördineren.

Een heel concrete invulling van de wetenschappelijke kernfunctie van het museum is de samenwerking met de **opleiding Conservering en restauratie van cultureel erfgoed** van de Universiteit van Amsterdam. In 2011 startte het eerste tweejarige traject. Het museum stelt speciaal geselecteerde schilderijen beschikbaar, aan de hand waarvan studenten in de praktijk leren restaureren en conserveren. Voor het museum is de meerwaarde dat de schilderijen voor de toekomst worden behouden. Studenten ontwikkelen zich tot vakbekwame restauratoren, die onder begeleiding praktijkervaring opdoen met de behandeling van kunstobjecten.

Als een ander aspect van de wetenschappelijke kernfunctie beschouwen wij het fungeren als *trait d'union* tussen universitaire faculteiten religiewetenschappen en (kunst)geschiedenis enerzijds en musea met christelijke dan wel religieuze (deel)collecties anderzijds. Leidend motto daarbij is steeds 'kennis delen en verbinden'.

De al genoemde Van Oord-conservator voor het protestants erfgoed heeft in 2011 al een onderzoek door een groep studenten van de Utrechtse faculteit Geesteswetenschappen begeleid. Zelf zal zij gericht onderzoek gaan doen naar de beeldcultuur van het protestantisme. De verworven kennis kan gedeeld worden in tentoonstellingen en publicaties en met collega-wetenschappers.

Resumerend: onze betrokkenheid bij de totstandkoming van de *Handreiking roerend religieus erfgoed*, het inventariseren en waarderen van Nederlands religieus erfgoed; het wetenschappelijk onderzoek dat wij doen naar de eigen collectie, ten behoeve van het behoud ervan, in voorbereiding op tentoonstellingen en presentaties en in dienst van onze educatieve taken; (inter)nationale samenwerking in onderzoeksverbanden en niet in de laatste plaats onze bibliotheek – met al deze activiteiten geven

Boec der wijsheid, Petrus Nannius (auteur), Zaltbommel, 1555, perkament, 18 x 13 x 3 cm, f. 2v-3r

wij invulling aan onze wetenschappelijke kernfunctie, in de hoop dat **studie** en **educatie** gepaard blijven gaan met **genoe- gen**, drie andere sleutelwoorden uit de statuten.

Handreiking roerend religieus erfgoed

Steeds meer kerken worden ‘aan de eredienst onttrokken’. Met gepaste ironie wordt dat wel de derde Beeldenstorm genoemd. En dus moesten sommigen glimlachen toen het symposium, waarop de *Handreiking roerend religieus erfgoed* werd gepresenteerd, op 29 april wegens grote belangstelling moest uitwijken naar de Geertekerk, de kerk waar in Utrecht de Beeldenstorm begon.

Het museum heeft deze *Handreiking* ontwikkeld in samenwerking met de Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland (SKKN), de Radboud Universiteit Nijmegen, erfgoedinstellingen zoals de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, collega-musea en kerk- en kloostergemeenschappen.

Een vertegenwoordiger van OCW was aanwezig om het eerste exemplaar van de *Handreiking* in ontvangst te nemen. Na hem kregen afgevaardigden van de Konferentie Nederlandse Religi-euzen en van zes kerken hun exemplaar uitgereikt: de rooms-katholieke kerk, de protestantse kerk in Nederland, de oudka-tholieke kerk, de christelijke gereformeerde kerk, de algemene doopsgezinde sociëteit en de remonstrantse broederschap, allen hebben zij meegewerkt aan de totstandkoming van de

Handreiking. Het was symbolisch voor een bijzonder aspect van het project; dat er met **zoveel verschillende denominaties** zo'n **mooi resultaat** is bereikt.

De reacties op de handreiking zijn positief. Het stappenplan wordt als zeer praktisch ervaren. Het thema heeft veel media-aandacht gekregen, ook in het buitenland. Er is bijvoorbeeld een artikel gepubliceerd in *Der Spiegel*.

Er is **internationaal belangstelling** voor de *Handreiking*. De projectleider vanuit het museum, Marc de Beyer, is samen met de tijdelijke medewerker Jacoline Takke begonnen aan een Engelstalige versie ervan. Hij heeft inmiddels verschillende lezingen gegeven over de totstandkoming van het project en over de onderzoeksresultaten, in binnen- en buitenland.

Museum Catharijneconvent voelt een grote verantwoordelijkheid voor de collecties in kerken en kloostergebouwen. Deze vormen gezamenlijk de grootste verzameling kunst- en cultuurobjecten van Nederland. Als kenniscentrum draagt het museum graag bij aan het verbeteren van de zorg voor dit bedreigde en waardevolle erfgoed, onder meer met behulp van de *Handreiking*.

Mgr. Woorts, hulpbisschop van het aartsbisdom Utrecht, bladert door de *Handreiking*. Direct naast hem zit de voorzitter van het economencollege, John Bakker en daarnaast zit Rogier Moulén Janssen van de Konferentie Nederlandse Religieuzen. Rechts Pia Verhoeven, projectleider namens de Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland.

In de bibliotheek van Museum Catharijneconvent wordt onze status van wetenschappelijk kenniscentrum zicht- en tastbaar. De verzameling boeken, tijdschriften en documentatiemateriaal biedt een overzicht van de geschiedenis, kunst en cultuur van het christendom in Nederland, dat tot op de dag van vandaag is geactualiseerd. Daarnaast wordt in de bibliotheek de verzameling foto's van een groot deel van de museumvoorwerpen beheerd. Literatuur, documentatiemateriaal en foto's zijn in het registratiesysteem gekoppeld aan de museumvoorwerpen. Sinds 2010 kunnen museumcollectie en bibliotheekcatalogus via de website van het museum geraadpleegd worden. Enerzijds door de breedte en de rijkdom van de verzamelingen, anderzijds door de toegankelijkheid van informatie over de collectie, kan het museum ook daadwerkelijk functioneren als een centrum van specialistische kennis voor museummedewerkers, externe onderzoekers en andere geïnteresseerden.

In 2011 zochten steeds meer mensen via de website van het museum in de gedigitaliseerde collectie en de bibliotheekcatalogus. Dat bleek ook uit de aanvragen voor fotomateriaal. Om de toegankelijkheid verder te vergroten wordt de mogelijkheid onderzocht de bibliotheekcatalogus raadpleegbaar te maken via de Nederlandse Centrale Catalogus (NCC) en WorldCat. Daarmee wordt gewaarborgd dat de informatie over het erfgoed, die in de bibliotheek wordt beheerd, beschikbaar is voor een nationaal en internationaal gebruikerspotentieel. Het museum is hierover in overleg met OCLC. Hun motto past goed bij de opdracht die we als kenniscentrum hebben: Mensen en kennis verbinden.

Met het oog op de toekomst werd in 2011 een **bibliotheekplan** opgesteld. Daarin wordt onder meer gepleit voor een toegankelijker bibliotheekgedeelte op de website van het museum en voor het in toenemende mate digitaal beschikbaar stellen van (educatieve) publicaties en beeldmateriaal. Wellicht zullen in de toekomst meer mensen de website raadplegen dan dat er bezoekers naar het museum komen, maar de enthousiasmerende kracht van de website moet niet worden onderschat: na een virtuele zoektocht komen mensen graag *in real life* op bezoek.

Bijzondere publicaties

Boeken zijn nog altijd een beproefd middel voor het delen van kennis.

In april werd de *Handreiking roerend religieus erfgoed. Praktisch hulpmiddel bij het waarden en herbestemmen van religieuze voorwerpen* gepresenteerd. De auteurs zijn de leiders van het project, Pia Verhoeven en Marc de Beyer, en de beide projectmedewerkers, Inge Schriemer en Sebastiaan van der Lans. De handreiking zit in een map met een dvd, instructiefilm en waarderingsformulier, en is een gezamenlijke uitgave van de projectpartners, Museum Catharijneconvent en Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland. Het is een toegankelijke publicatie, die wordt verspreid via de kerkgenootschappen die hebben meegewerkt aan de totstandkoming ervan. Wetenschappelijke kennis met een direct toepasbare betekenis voor een maatschappelijk urgent en actueel vraagstuk kan op deze manier efficiënt worden **verspreid en gedeeld**.

In oktober vond in het museum de presentatie plaats van de *Illustrated inventory of medieval manuscripts in Latin script in the Netherlands* (afgekort als IIMM). Prof. J.M. Gumbert, emeritus hoogleraar Westerse Paleografie en Handschriftenkunde aan de Universiteit Leiden, heeft met dit boek de collectie handschriften van Museum Catharijneconvent – ruim duizend stukken –

toegankelijk gemaakt, door van elk item beknopte beschrijvingen en detailfoto's te geven. Gumbert werd bij de presentatie geridderd voor zijn verdiensten voor het onderzoek van het middeleeuwse boek. Het museum verwelkomt de publicatie van harte als een 'tom tom' die **wetenschappers** de weg zal wijzen binnen onze kerncollectie handschriften en oude drukken.

Verder verschenen er mooie publicaties bij de twee grote tentoonstellingen van 2011, in samenwerking met WBooks:

Bij de ikonententoonstelling verscheen de rijk geïllustreerde publicatie *Ongekende Schoonheid. Ikonen uit Macedonië*. Gastconservator Désirée Krikhaar – specialist op het gebied van Byzantijnse kunst en iconen – belicht aan de hand van kunstvoorwerpen in tekst en beeld de geschiedenis en cultuur van Macedonië. Het is het **eerste Nederlandstalige** boek over dit onderwerp (met Engelstalige en Macedonische samenvattingen).

Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela verscheen als publicatie bij de gelijknamige tentoonstelling. Het bevat bijdragen van onder andere Dirk Aerts, hoofdredacteur van het magazine van het Vlaams Compostelagenootschap, en van Daniëlle Lokin en Marije de Nood, de beide **conservatoren** van de tentoonstelling.

4

Het museum als netwerkorganisatie

Eind 2010 werd het museum aangenaam verrast: de heer prof. dr. F.H.M. (Frits) Grapperhaus, oud-staatssecretaris van financiën, verzamelaar van middeleeuwse beeldhouwkunst en betrokken vriend van het Catharijneconvent (hij was ook enkele jaren voorzitter van de Vriendenvereniging), had ons een monumentale middeleeuwse houtsculptuur nagelaten, een *Opdracht in de tempel*. Deze schenking verrijkte de kerncollectie middeleeuwse beeldhouwkunst, terwijl de sculptuur bovendien hoogstwaarschijnlijk in de Noordelijke Nederlanden, mogelijk zelfs in Utrecht, werd gesneden. In meerdere opzichten een versterking van de Collectie Nederland.

Een *Opdracht in de tempel* verbeeldt Maria's gehoorzamen aan de joodse wet: zij komt veertig dagen na de geboorte van haar zoon naar de tempel om zich te reinigen en haar eerstgeborene aan God op te dragen. Daarmee erkent zij dat het leven van haar kind door God gegeven is en toont ze haar dankbaarheid daarvoor. Het tafereel kan – met alle respect – symbool staan voor het thema van dit hoofdstuk:

Er zijn in nauwere en ruimere kringen rond Museum Catharijneconvent velen die zich inzetten voor het museum, omdat zij de collecties zien als een cadeau en hun dankbaarheid daarvoor op de een of andere manier tot uitdrukking willen brengen – de vrienden, de vrijwilligers, de donateurs en de sponsors. Zij participeren ieder op hun eigen manier in het museum, voelen zich erbij betrokken. En binnen die gemeenschap van betrokkenen heerst een zeker gevoel van verbondenheid – verbondenheid die ook kenmerkend is voor de bijzondere momenten die wij aan het slot van dit hoofdstuk de revue laten passeren.

Opdracht in de tempel, Noord-Nederland, 1465-1479, hout en verf, 80 x 71 x 19 cm

Vrienden en vrijwilligers

Steeds meer bezoekers van het museum worden lid van de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent. Zij voelen zich verbonden met de thematiek van het museum en willen het steunen in zijn missie. Daarnaast zijn ze geïnteresseerd in verdieping. Die biedt het museum hun in de vorm van lezingen over Museum Catharijneconvent-thema's en -objecten en rondleidingen over tentoonstellingen, in huis of in verwante musea. Het museum is rijk met deze betrokken bezoekers, het zijn enthousiaste ambassadeurs van het museum, van wie velen zich ook nog melden als vrijwilliger.

Om ook inhoudelijk invulling te geven aan de band tussen het museum en de Vrienden organiseerde de Vriendencoördinator in 2011 elke derde donderdag van de maand een lunchlezing, voor Vrienden en (tegen een bescheiden entreprijs) ook voor belangstellenden 'van buiten'. Deze lezingen worden altijd goed bezocht.

Vele vrienden gingen ook mee op excursie: in april met conservator Micha Leeftang naar het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken voor de tentoonstelling over Joos van Cleve, 'de Leonardo van het Noorden' en in oktober met Marije de Nood naar de tentoonstelling *Een weg van sterren... pilgrimage & Santiago* in het Museum voor Religieuze Kunst in Uden. Natuurlijk in samenhang met de Utrechtse Santiago-tentoonstelling. Er was veel animo voor de speciale Vriendenontvangsten, in 2011 een inloopavond bij de ikonententoonstelling, een lunchlezing van conservator Marije de Nood over *Pelgrims* en een vriendenrondleiding door het *Huis van Sinterklaas*.

Sommige vrienden worden ook vrijwilliger in het museum: zij ontvangen het publiek in de centrale hal, wijzen de weg en geven extra informatie over de activiteiten, de lopende tentoonstelling en de collectie. Ze brengen ook de Vriendenvereniging en het Fonds Museum Catharijneconvent onder de aandacht. Een paar keer per jaar kunnen de vrijwilligers elkaar ontmoeten op een voor hen georganiseerde bijeenkomst. Daar worden zij bijgepraat over het museum, de tentoonstellingen en de vrijwilligerstaken.

Dankzij de inzet van vrienden en vrijwilligers staat het museum nog nadrukkelijker in contact met zijn publiek. Het museum waardeert hun commitment dan ook zeer.

Kerk-, klooster- en erfgoedgemeenschappen

Het merendeel van de Rijkscollectie in ons museum is in langdurig bruikleen gegeven door stichtingen die worden bestuurd door vertegenwoordigers van kerkgemeenschappen. Met deze stichtingen zijn goede afspraken gemaakt over de onafhankelijke positie van het museum, maar het museum hecht eraan te benadrukken dat het tegelijkertijd een zeer nauwe verbondenheid met de bruikleengevende stichtingen voelt. De *Handreiking* heeft aangetoond dat het museum met zijn samenwerkingspartners in deze tot mooie resultaten kan komen en dat de gekozen benadering goed werkt.

De verbondenheid geldt niet alleen de besturen, maar het geheel van de erfgoedgemeenschappen die zij vertegenwoordigen – een aantal van nog steeds bijna 750.000 Nederlanders die wekelijks bijeenkomen voor een christelijke viering (dit inclusief de grote groep leden van migrantenkerken). Museum Catharijneconvent wil bereiken dat de gemeenschappen rond zijn collecties zich blijvend betrokken voelen bij het erfgoed, vanuit hun eigen geschiedenis of achtergrond. Daarom verzamelt het museum in die gemeenschappen verhalen over rituelen rond en gebruik van objecten uit de collectie.

Het museum verwelkomt ook nieuwe erfgoedgemeenschappen. Denk aan de pelgrims (waarvan slechts een beperkt deel zich religieus noemt), verenigd in het Nederlands Genootschap van Sint Jacob, met wie Museum Catharijneconvent intensief samenwerkte rond de tentoonstelling *Pelgrims*.

In het contact met al deze groepen krijgt de collectie toegevoegde waarde, namelijk wanneer het publiek ervaart dat er sprake is van relevantie in het hier en nu.

Donateurs en sponsors

De Van Oord-conservator

'Het protestantse gezicht van het museum kan wel wat versterking gebruiken.' Die gedachte leidde bij trouwe bezoeker van Museum Catharijneconvent, de heer J.G. van Oord Jzn., tot het besluit het museum een heel gerichte schenking te doen. En zo kon conservator Tanja Kootte zich vanaf 1 april 2011 als Conservator voor het Nederlands Protestantisme specifiek op het protestants-christelijk erfgoed gaan richten – en dat voor

Van Oord: 'Natuurlijk kun je een museum in je testament noemen. Maar is het niet veel aardiger om te geven met een warme hand, al tijdens je leven?'

acht jaar! Dergelijk *endowed curatorship* (een op de inhoud gerichte vorm van sponsoring) is in de VS al langere tijd gebruikelijk. In het Nederlandse museale bestel is het vernieuwend.

Fonds Museum Catharijneconvent

Bij het afscheid van de heer Beelaerts van Blokland op 8 juni werd het nieuwe Fonds Museum Catharijneconvent gelanceerd – mede zijn initiatief. Aan alle aanwezige relaties van de oud-Vriendenvoorzitter en van het museum werd een informatie-map van het Fonds uitgereikt, evenals aan de Vrienden, met het verzoek het Fonds zoveel mogelijk onder de aandacht van potentiële donateurs te brengen.

Het Fonds is bedoeld voor grotere schenkingen en nalatenschappen. Aan het eind van het jaar hadden al meer dan 50 donateurs een bijdrage gegeven. Daarnaast werden twee omvangrijke legaten toegezegd.

Bestuurlijk is het Fonds ingebed in de Vereniging Vrienden. De oprichting ervan gebeurde mede op initiatief van de scheidend voorzitter. Wat Vrienden en Fondsdonateurs onderling

bindt is hun betrokkenheid bij het museum en hun inzet als ambassadeurs van Museum Catharijneconvent.

Sponsors en subsidies

Het museum is trots op het totaalbedrag aan extern geworven financiering, van bijna € 752.500,00. Uit het overzicht van subsidies en donaties wijzen wij graag op het prachtige bedrag dat wij bijeen konden brengen voor *Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela*: € 312.500,00. De gewaardeerde bijdrage van het BankGiro Loterij Aankoopfonds van de Vereniging Rembrandt voor de aankoop van de Piëta vermeldden we al. Verder kwam, naast de al genoemde tomeloze inzet van de Macedonische gemeenschap, een mooie bijdrage uit het Macedonian Institute for Cultural Preservation ten goede aan de Ikonententoonstelling. Het succesvolle *Huis van Sinterklaas*, tot slot, werd mede mogelijk dankzij een bijdrage van de Rabobank Utrecht.

Bijzondere momenten

Reizen naar Macedonië [mei en juli]

De organisatoren van *Ongekende schoonheid* bedachten nog een extra verdiepende activiteit bij de ikonententoonstelling: een cultuurreis naar het land van herkomst van de ikonen, Macedonië. Vrienden en bezoekers van de tentoonstelling konden op rondreis met ikonendeskundige en gastconservator van de tentoonstelling, Désirée Krikhaar, langs kerken, kloosters, opgravingen en musea. De belangstelling voor deze reis bleek zo groot, dat uiteindelijk twee groepen naar Macedonië zijn afgereisd. Bij beide reizen ging een medewerker van het museum mee.

De reizigers waren zeer enthousiast over de verhalen rond het cultureel erfgoed van gids Désirée, over de landschappen en maaltijden, maar zeker ook over het gevoel van verbondenheid in de groep.

Deze activiteit in het verlengde van de tentoonstelling past heel goed bij de visie van het museum, om ook ruimte te bieden voor beleving en inspiratie. Inmiddels zijn er, in het verlengde van de tentoonstelling *Pelgrims*, ook ervaringsreizen naar Santiago de Compostela georganiseerd.

Opening van Kerkennacht Utrecht 2011 met van links naar rechts: mgr. Eijk, aartsbisschop van Utrecht, mw. Ds. Netty de Jong-Dorland, predikant van de Domkerk, mgr. Joris Vercammen, aartsbisschop van de Oud-Katholieke Kerk en mr. Aleid Wolfsen, burgemeester van Utrecht

Kunst in Kerk en Convent [Kerken Kijken Utrecht]

Utrecht is van oudsher een belangrijke 'kerkenstad'. Kerken Kijken is een cultuurhistorische organisatie die in de zomermaanden met hulp van ruim 200 vrijwilligers twaalf Utrechtse binnenstadkerken openstelt. Zij geven rondleidingen en vertellen over architectuur en cultuurgeschiedenis van de kerken. Dit heeft verwantschap met Museum Catharijneconvent en onze collectie en dit wordt met name zichtbaar in de Utrechtzalen, waar maquettes van een aantal kerken staan en het verhaal van de geschiedenis van de stad verteld wordt.

In 2011, het 29^e seizoen, sloegen museum en organisatie de handen ineen. Het museum wilde zijn verbondenheid met de kerkenstad Utrecht, waar het als instelling zo natuurlijk is ingebed, nog meer invulling geven. Onder de titel 'Kunst in Kerk en Convent' maakten we een gezamenlijke brochure waarin een kunstvoorwerp uit elk van de deelnemende kerken werd gekoppeld aan een kunstvoorwerp in het museum. Een mooie, tevens inhoudelijke samenwerking, die veel nieuwe bezoekers naar het museum bracht. We heetten de kerkenkijkers graag welkom.

We hopen een traditie te maken van deze verbinding met Kerken Kijken Utrecht. De grote groep vrijwillige gidsen ontvangen we graag bij onze Vriendenlezingen. Er is altijd wel een link te leggen met de kunst in en de geschiedenis van de kerken.

De start van het seizoen van Kerken Kijken viel niet toevallig samen met de Kerkennacht op 24 juni. Vergeleken met de vorige Kerkennacht, in 2009, profiteerden veel meer mensen van de extra avondopenstelling van het museum. Inhoudelijk directeur Ruud Priem nam bij die gelegenheid ook het eerste exemplaar in ontvangst van de prachtige publicatie *Utrecht, Europese kerkenstad (Matrijs 2011)* uit handen van de auteurs, de heren Engelbregt en Terlingen. Open monumentendag op 11 september was de laatste dag van het seizoen. Het thema van Kerken Kijken 2011, 'Oud gebouw – nieuw gebruik' leek voor het museum bedacht, en dus waren er rondleidingen 'Van klooster tot museum'.

De Ontmoeting [4.9.2011]

Op de eerste Culturele Zondag van het nieuwe seizoen organiseerde het museum in samenwerking met De Kootje Fundatiën, Stichting De Tussenvoorziening en het Uitfeest de vijfde editie van De Ontmoeting. Oorspronkelijk een buurtactiviteit om Utrechters van alle rangen en standen via kunst en cultuur met elkaar in contact te brengen, nu een festival voor alle Utrechters in het historische centrum van Utrecht, in het teken van de Middeleeuwen. Museum Catharijneconvent vormde er het passende decor voor.

Het openingsconcert van het Uitfeest op de Nieuwegracht, ter hoogte van het museum, maakte het extra feestelijk. Gerrit Komrij droeg zijn 'Liedekens van Jacob Obrecht' voor, Camerata Trajectina, muziekgezelschap met een focus op Middeleeuwen en Gouden Eeuw, zong ze vierstemmig, op de wonderschone muziek van de middeleeuwse componist.

Tijdens De Ontmoeting, ruimhartig gefinancierd door De Kootje Fundatiën, kwam alles samen op en rond de middeleeuwse markt op het binnenplein van het museum: ridders gaven een demonstratie, kinderen konden zwaardvechten, er waren muzikanten, dansers, dichters en verhalenvertellers. Bezoekers ontmoetten er kunstenaars en elkaar. En aan lange tafels kon je genieten van middeleeuwse hapjes.

Aan het eind van de dag werd, midden in het slotconcert van Camerata Trajectina, weer aan de Nieuwegracht, de Zonnetje van Kootje-prijs voor de Beste Vrijwilliger van Utrecht uitgereikt.

Met dit grootse lustrum kwam er een einde aan een traditie – met 3500 bezoekers een geslaagd afscheid!

De Bloemaert als Hollandse Nieuwe [najaar 2011]

Met de aankoop van *De vier kerkvaders* (1632) van Abraham Bloemaert voegde Museum Catharijneconvent in 2010 een belangrijk kunstwerk toe aan het Nederlands openbaar kunstbezit. Het is immers één van de meest expliciet katholieke schilderijen uit de Nederlandse zeventiende eeuwse schilderkunst. Door de ondergrondse katholieke gemeenschap werd het ingezet voor religieuze propaganda in de door protestanten gedomineerde samenleving. Omdat Bloemaert werd begraven in de Catharinakerk naast het museum, vond het werk letterlijk zijn weg terug naar de schilder. Bovendien vertoont de mantel van één van de kerkvaders op het schilderij een opvallende gelijkenis met een topstuk uit de collectie van Museum Catharijneconvent, de vijftiende eeuwse bisschopsmantel van David van Bourgondië. Dat geldt ook voor een prent die als voorbeeld diende voor Bloemaerts compositie. Na bijna 400 jaar zijn deze voorbeelden herenigd met het resultaat in één museale collectie. *De vier kerkvaders* heeft zich bewezen als de schakel die een prachtig verhaal compleet maakte. Om die reden werd het schilderij in 2011 genomineerd in het AVRO-kunstprogramma *Hollandse Nieuwe* voor het predikaat beste aankoop voor het Nederlands openbaar kunstbezit uit het afgelopen jaar.

Vier kerkvaders: Augustinus, Hieronymus, Gregorius en Ambrosius, Abraham Bloemaert, 1632, olieverf op doek, 206 x 155 cm

Als één van de tien genomineerden kwam het glansrijk door de eerste ronde. Als tweede op de shortlist moest het uiteindelijk het manuscript van *Ik, Jan Cremer*, van het Letterkundig Museum, voor laten gaan.

In de voor de gelegenheid georganiseerde aanwinstpresentatie werd Bloemaerts schilderij in de Utrechtzalen omringd met prenten, vonden uit de afvalput van de Utrechtse schilder en de al genoemde bisschopsmantel van David van Bourgondië. Een 3D-animatie verbond deze objecten met het schilderij, waarbij het achtergrondverhaal in beeld en geluid voorbijtrok. *De vier kerkvaders* vormt niet alleen een versterking van de kerncollectie religieuze schilderkunst van de vijftiende tot en

met de zeventiende eeuw, ook de geschiedenis van het gebruik van het schilderij sluit mooi aan bij de uitgangspunten van het museum. In de compositie zien we namelijk een schilderij met een verbeelding van het Laatste Avondmaal, terwijl de figuur van Christus aan het oog wordt onttrokken door een monstrans. Katholieke symboliek ten top: in de monstrans wordt tenslotte de hostie, het lichaam van Christus, bewaard. Toen het schilderij in bezit kwam van de Anglicaanse kerk in Engeland werden het altaar en de monstrans als katholieke beeld-elementen 'weggeschilderd' en werd de figuur van Christus daar overheen geschilderd. Dat verhaal vertellen past bij de missie van het museum: het schilderij ontstond in een samenleving waar het protestantisme domineerde én tolereerde; toen het in een andere samenleving belandde, werd het daaraan aangepast – christelijk religieus erfgoed in de volle breedte van de denominaties!

Museumnacht [29.10.2011]

Vanwege de tentoonstelling *Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela* was de Museumnacht in Museum Catharijneconvent vooral *noche*. Alsof je een Spaanse herberg binnenstapte, moe gepelgrimeerd misschien. Dan kon je je voeten laten masseren – en daarna door naar een spoedcursus Spaans, verzorgd door Instituto Cervantes. Je kon luisteren naar Tosca Nifterink en Leo Fijen die over hun ervaringen als pelgrim vertelden. Of bij een glas Spaanse wijn meedoen aan de Spaanse pubquiz, gepresenteerd door de bekende Utrechtse tv-cabaretier Fedor van Rossem.

Voetmassages tijdens Museumnacht 2011

De samenwerking met Musea Utrecht, een groep van tien samenwerkende Utrechtse musea, maakte de Museumnacht tot een succes: we waren uitverkocht. We hebben bewust de link met *Pelgrims* gelegd, omdat we het belangrijk vonden dat het nachtelijk bezoek naar de tentoonstelling ging. En inderdaad: veel nachtvinders werden gesignaleerd in de Santiagopresentatie. Het was met ruim 3300 bezoekers de best bezochte Museumnacht van Museum Catharijneconvent.

5

De museumorganisatie

In 2011 plukten we als museum de vruchten van de organisatorische veranderingen die we in 2010 doorvoerden. Met de aanstelling van de nieuwe inhoudelijk directeur waren dit jaar zowel de zakelijke als de inhoudelijk aandachtsgebieden weer belegd. Vertrekkend vanuit de vragen “Wat is het goede om te doen, en hoe kunnen we dat doen?” schreef de directie een stevig visiedocument voor de toekomst, met paragrafen over de collectie, plannen voor activiteiten in de periode 2013-2016, beoogde doelgroepen, educatieve en wetenschappelijke activiteiten van het museum, financiën en ondernemerschap, marketing en de borging van dit alles in de organisatie.

In 2011 is op deze terreinen een goed fundament voor de toekomst gelegd. Het jaar was mede daardoor succesvol en kan als blauwdruk voor de komende jaren dienen. In dit laatste hoofdstuk gaan wij kort in op de organisatorische ondersteuning van die toekomstplannen.

Projectbureau

Nadat in 2010 de eerste stappen werden gezet naar projectmatig werken, is die werkwijze in 2011 leidend geworden. Medewerkers zijn erin geschoold en er is een notitie geschreven, die als leidraad wordt gehanteerd. Het werken in fasen, waarbij een duidelijke rolverdeling bestaat tussen opdrachtgever en projectleider, en de taken en verantwoordelijkheden van alle overige medewerkers duidelijk zijn verdeeld, wordt steeds meer gehanteerd. De tentoonstelling *Vrouwen voor het voetlicht*, die in maart 2012 opende, werd volledig langs projectmatige lijnen georganiseerd.

Er is een duidelijke link tussen deze manier van werken en de planning van toekomstige tentoonstellingen. De plannen daarvoor worden beoordeeld door het Programmaoverleg en vervolgens uitgewerkt en voorbereid, ten behoeve van besluitvorming binnen het MT en op directieniveau. Het is belangrijk voor de organisatie tijdig te weten welke tentoonstelling en thema's het museum zal presenteren, zodat bijvoorbeeld de fondsenwerving, planning van restauraties en organisatie van het bruikleenverkeer goed kunnen worden opgepakt.

Inhoudelijke sector

In deze voor de cultuur wat barre tijden, moeten musea samenwerken. Met de andere musea voor religieuze kunst overleggen we over de vraag wat we waarom bewaren en op welke plek. Verder bepalen we samen een nationale agenda: wat willen we waar tonen, ten behoeve van welk verhaal? We moeten koste wat kost voorkomen dat zaken tussen wal en schip vallen. Met overtuiging vervullen wij binnen het Nationaal Overleg Religieuze Musea de rol van 'moedermuseum' en zijn we gericht op het waarborgen van belangrijk religieus erfgoed voor de Collectie Nederland.

Daarnaast heeft het museum zich ook te verhouden tot de niet-christelijke religieuze cultuur. Zo is er overleg met het Joods Historisch Museum en zullen daarnaast ook musea met islamitische deelcollecties worden benaderd.

Tot slot hebben wij het initiatief genomen voor structureel overleg over collectiebeleid met die Nederlandse kunstmusea waarvan de collecties in verband te brengen zijn met onze kerncollecties.

Collectiebeheer

Tegen de achtergrond van het reguliere werk voor registratie, beheer en behoud, verdienen vier projecten expliciete vermelding.

Het [extern depot](#) is verhuisd. Op de nieuwe locatie hebben we meer ruimte tot onze beschikking. We hebben de verhuizing aangegrepen om ons Utrechtse depot opnieuw te structureren. In het externe depot staan nu alle grotere stukken (meubilair, sculpturen en schilderijen). De betreffende werken zijn gefotografeerd en daarmee verder gedocumenteerd. Niet alleen is er interne depotruimte gewonnen, maar een deel van de collectie is ook beter ontsloten voor de toekomst.

We hebben alle [bruikleenovereenkomsten](#) voor objecten die langdurig in bruikleen zijn gegeven [geactualiseerd](#), waarbij onder meer de tegenwoordige verzekeringswaarden zijn vastgesteld. Zo konden begin 2012 de nieuwe overeenkomsten worden verstuurd, met de vraag aan de leners of ze de bruikleen van objecten wilden continueren.

Verder begonnen we met een buitengewoon arbeidsintensief onderdeel van de [registratie](#) van objecten uit de schenking van de voormalige Paulusabdij in Oosterhout, ongeveer 500 [pauspenningen en munten](#). Medewerkers keken in dat kader nauwkeurig naar dubbelingen met de museumcollectie, waarbij een munt in brons naast eenzelfde in zilver niet als doublet werd beschouwd.

Tot slot is vermeldenswaard dat een [tentoonstellingsregistrator](#) is aangesteld die verantwoordelijk is voor alle [inkomende bruiklenen](#).

Onderzoek

De afdeling Onderzoek, Educatie en Bibliotheek vervult een belangrijke, dragende rol in het museum als kenniscentrum en bij het ontsluiten van de collectie (die geldt als de belangrijkste op het gebied van Nederlandse christelijke kunst en cultuur) voor onderzoek door wetenschappers uit binnen- en buitenland. Jaarlijks bezoeken zo'n tweehonderd wetenschappers en geïnteresseerden daarvoor het depot en de bibliotheek.

Ursula en reisgenoten, Meester van de Utrechtse Stenen Vrouwenkop, Utrecht, 1525-1534, eikenhout met verf en goud, 120 x 45 x 25 cm

Het museum hecht er veel belang aan maatschappelijke betekenis te geven aan de (wetenschappelijke) kennis waarover het beschikt, in bibliotheek en via medewerkers.

Ook de medewerkers van het museum verrichten onderzoek, over het algemeen in het kader van de voorbereiding op tentoonstellingen.

Het museum werkt samen met Nederlandse en buitenlandse instellingen om binnen gezamenlijke onderzoeksprojecten expertise te delen.

Sinds 2011 werkt het museum met een **Wetenschappelijke Advies Raad**. Hierin hebben gereputeerde Nederlandse en buitenlandse wetenschappers zitting. Zij vormen een extra waarborg voor de kwaliteit van ons onderzoek. Het museum heeft

niet de middelen om conservatoren te benoemen op het terrein van al haar kerncollecties, maar kan via zijn WAR advies krijgen op die gebieden, dan wel toegang tot relevante netwerken.

Educatie

Voor de ontwikkeling van materiaal voor educatie in schoolverband, op basis van de kracht van de collectie, werkt het museum samen met basisscholen, middelbare scholen en lerarenopleidingen. Dat levert een succesvol aanbod op: lesstofvervangende projecten met doorlopende leerlijnen, waarbinnen leerlingen spelenderwijs leren. Inhoudelijk én wat betreft vaardigheden sluiten onze projecten voor het basisonderwijs aan bij de kerndoelen en de Historische Canon en voor het voortgezet onderwijs bij de tien tijdvakken. Na de ontwikkeling van de projecten zetten we ze breder uit, ook om het financiële rendement ervan te verhogen.

Interieur bibliotheek

Bibliotheek

Ook voor de bibliotheek geldt dat veel van het reguliere werk onmisbaar is, maar vaak onzichtbaar blijft. De literatuur bijhouden en zo nodig aanschaffen, nieuw materiaal documenteren en registreren, de fotodatabase beheren, aanvragen voor materiaal en beeld afhandelen, redactie voeren van door het museum geproduceerde teksten, en dat alles binnen het gestelde budget. Het is bij deze opgemerkt.

Drie zaken die eruit springen: er komt steeds meer materiaal (publicaties en documentatie) in digitale vorm beschikbaar. Daarvoor is op het interne netwerk van het museum een **Digitale Bibliotheek** 'ingericht'. Waar nodig en mogelijk is dat digitale materiaal opgenomen in de Adlib-catalogi en gekoppeld aan de voorwerpcollectie van het museum. Meer en meer wordt de leeszaal van de bibliotheek ook een **werkplaats**, dankzij de aanwezigheid van scan- en brandprogrammatuur en een computer waarop je films en beeldmateriaal kunt bekijken. De vrije werkplekken worden gebruikt door de stagiairs en vrijwilligers. Medewerkers komen steeds vaker naar de bibliotheek voor overleggesprekken. Daarmee wordt de bibliotheek ook tot creatieve **ontmoetingsplaats**.

Het aantal bezoekers is in 2011 vrijwel gelijk gebleven aan voorgaande jaren. Er wordt wel veel meer gezocht in de museumcollectie en de bibliotheekcatalogus, zoals die via de website van het museum beschikbaar zijn.

Marketing en communicatie

Het museum heeft met drie mooie tentoonstellingen (*Ongekende Schoonheid*, *Verborgene Verhalen* en *Pelgrims*) en een aantal presentaties een recordaantal bezoekers getrokken. Er is veel media-aandacht geweest, voor de ikonen, de zomertentoonstelling, de pelgrims en het Huis van de Sint.

Het *Huis van Sinterklaas* was een bijzonder evenement, educatief en wervend tegelijk. De toegang was het eerste jaar gratis, mensen konden reserveren en we waren helemaal uitverkocht. Dankzij *Het Huis* is het educatief bezoek verdubbeld. Bovendien ontvingen we veel mensen in huis die voor de eerste keer in het museum waren, en zo enthousiast dat ze zeker terug wilden komen.

De nieuwe bedrijfskleding

Met name *Pelgrims* leverde zeer veel *free publicity* op. Door samenwerking aan te gaan met partners en mediapartners bereikten we veel potentieel publiek dat de weg naar het museum wist te vinden. De samenwerking met Omroep RKK zorgde ervoor dat de tentoonstelling onderdeel werd van een crossmediaal concept met alle aandacht waar we vooraf op hadden gehoopt en meer. Nederland was in 2011 in de ban van het pelgrimeren naar Santiago.

Ook de Van Oord-schenking heeft de pers veelvuldig gehaald, onder meer een interview met de conservator in Trouw. De nominatie door een publieksjury van Bloemaerts schilderij *De vier kerkvaders* (1632) als beste museale aankoop van het voorgaande jaar, leverde in 2011 eveneens veel televisieaandacht op.

Zakelijke sector

Museum Catharijneconvent heeft een zeer succesvol jaar gehad en, zoals verwoord in de inleiding van de directie, alle medewerkers hebben hier hun steentje aan bijgedragen. Ook de Beveiliging heeft goed werk verzet, daar zij het mogelijk maakte dat het museum elke dag geopend was en dat elk evenement met grote inzet tot een veilig en goed einde is gebracht. Dit is noemenswaardig wanneer in ogeschouw wordt genomen dat de bezuinigingen op de exploitatiesubsidie een verkleining van het aantal FTE betekende. De technische dienst was steeds betrokken bij de opbouw van de tentoonstellingen. Met name bij de opbouw van *Huis van Sinterklaas*, toen alles in korte tijd gerealiseerd moest worden, is dat zeer gewaardeerd.

Voor een museum dat als bedrijf wil fungeren is een goede samenwerking met de Rijksgebouwendienst van cruciaal belang, omdat zij eigenaar is van de museumgebouwen. Het voorkómen van defecten aan de klimaatinstallatie is daarbij een absolute voorwaarde in een museum met een topcollectie als de onze. De samenwerking is echter nog steeds een punt van zorg. Het ministerie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is in 2011 een onderzoek gestart naar de overdracht van het eigendom van het gebouw aan het museum. Wij wachten de resultaten daarvan af.

Het managementteam heeft een cursus ziekteverzuimpreventie gevolgd. De cijfers zijn gedaald: het verzuim van 6,3% in 2010 naar 4,7% in 2011, de frequentie van 1,7 naar 1,3 keer per jaar per medewerker. Alle medewerkers die betrokken zijn bij *hospitality* (receptiemedewerkers, horecapersoneel, de afdeling beveiliging en de afdeling Communicatie & Marketing) hebben een cursus klantvriendelijkheid gevolgd. Dit werd door de participanten als waardevol beschouwd.

2011 was financieel een goed jaar. De eigen inkomstcijfers waren goed, de uitgaven zijn uitstekend beheerst en het museum is in staat geweest het eigen vermogen structureel

te versterken. Verdere versterking is cruciaal om te komen tot een acceptabel weerstandsvermogen. Door de aanstaande bezuinigingen is dit een grote uitdaging. De reeds aangekondigde bezuiniging op de exploitatiesubsidie van 8,5% (inclusief de zogenaamde matchingskorting) is niet op te vangen binnen de reguliere exploitatie. De precieze inhoud van de totale bezuinigingen wordt bekend op Prinsjesdag 2012. Museum Catharijneconvent is, net als de Vereniging Rijksmusea, een voorstander van een beleidsrijke manier van omgang met bezuinigingen.

Ondernemingsraad

Ook in 2011 trokken directie en OR gezamenlijk op. Belangrijk aandachtspunt daarbij was het verlagen van de **ziekteverzuimcijfers**. In het kader daarvan stelde de OR in de zomer een enquête op, onder de titel *Plezier in het werk*. De uitkomsten zijn besproken met de directie en de bedrijfsarts en er is afgesproken dat de enquête in de toekomst door directie en OR gezamenlijk zal worden uitgezet. De directie blijft de OR actief betrekken bij het beleid dat is gericht op afname van ziekte-duur en -frequentie.

Een tweede gezamenlijk aandachtspunt was en is de **ontwikkeling en training** van medewerkers. Directie en OR vinden dit beide van het grootste belang. Dit blijkt onder meer uit de verhoging in 2011 van de uitgaven aan opleidingen en trainingen. Inventarisatie van de behoefte bij de medewerkers en communicatie naar hen over mogelijkheden heeft momenteel hoge prioriteit. De OR heeft hier al belangrijk werk verzet. De directie voelt zich ten slotte gesteund door het belang dat de OR hecht aan **duurzame bedrijfsvoering**.

89.860 recordaantal bezoekers

8.000 schoolkinderen

> 1.000.000 euro waarde free-publicity

68.000 gedigitaliseerde voorwerpen

147.188 unieke bezoekers op website(s)

> 1.100 voorwerpen eigen collectie tentoongesteld

> 10.000 aanmeldingen digitale nieuwsbrief

791.900 euro fondsenwerving

8,2 publieswaardering *Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela*

3500 bezoekers Museumnacht

> 50 samenwerkingspartners Handreiking Roerend Religieus Erfgoed

6

Verkorte jaarrekening

Balans per 31 december 2011 (na verwerking resultaat)

	31-12-2011	31-12-2010		31-12-2011	31-12-2010
	€	€		€	€
Activa			Passiva		
Materiële vaste activa	2.395.741	2.910.806	Algemene reserve	153.266	-11.595
			Bestemmingsreserves	1.284.462	1.196.706
			Bestemmingsfonds OCW	114.522	217.630
Totale vaste activa	2.395.741	2.910.806			
			Totale eigen vermogen	1.552.250	1.402.741
Vorraden	49.973	65.166			
Vorderingen	477.438	429.938	Aankoopfonds	51.660	15.682
Liquide middelen	1.523.235	1.146.403			
			Voorzieningen	156.442	477.658
Totale vlottende activa	2.050.646	1.641.507	Langlopende schulden	936.257	1.159.555
			Kortlopende schulden	1.749.778	1.496.677
Totale activa	4.446.387	4.552.313	Totale passiva	4.446.387	4.552.313

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2011 van Stichting Museum Catharijneconvent. Bij deze jaarrekening is door KPMG Accountants op 26 maart 2012 een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Deze jaarrekening heeft betrekking op de per 1 januari 1995 verzelfstandigde Stichting Museum Catharijneconvent te Utrecht. De Stichting ontvangt van het Rijk een subsidie voor de museale taken. Tevens worden inkomsten verworven door entreegelden, huuropbrengsten, sponsorgelden, bijdragen en schenkingen. De Stichting presenteert en beheert de Rijkscollectie die op basis van de beheersovereenkomst met de Staat aan de Stichting is toevertrouwd.

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De waardering van de activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische waarde verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de historische waarde, eventueel verminderd met een geschatte restwaarde.

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname, op investeringen in het boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

De collecties en verzamelingen worden conform de regelgeving niet gewaardeerd.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Indien nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incourantheid.

Onder onderhanden activiteiten zijn de voorbereidende kosten van verschillende tentoonstellingen opgenomen, die na balans-

datum zullen worden gerealiseerd. Mogelijke verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het moment van aanvang van het project, worden direct als verlies genomen.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig rekening houdend met een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Aankoopfonds

Het aankoopfonds is ter dekking van toekomstige investeringen in de collectie van de Stichting.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door de bedragen die naar schatting nodig zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balans-datum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, indien het effect van de tijds-waarde materieel is, vind waardering plaats tegen contante waarde.

Langlopende schulden

De opgenomen investeringssubsidie betreft ontvangen bijdragen van derden ter financiering van investeringen. Vrijval vindt plaats naar rato van de afschrijvingen op de desbetreffende activa. Deze vrijval wordt ten gunste van het exploitatieresultaat gebracht.

De langlopende leningen betreffen leningen met een looptijd langer dan een jaar, de aflossingsverplichting voor het komend jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden. Waardering geschiedt tegen geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden, voorzover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Baten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toelichting op de balans per 31 december 2011

Vorderingen

Handelsdebiteuren	18.102	31.526
Belastingen en premies sociale verzekeringen	84.891	59.568
Overlopende activa	374.445	338.844
	<hr/>	<hr/>
	477.438	429.938

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per 31 december 2011 bedraagt € 1.552.250, dit bestaat echter voor € 1.398.984 uit vastgelegde bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves. Het vrij besteedbare deel (de algemene reserve) bedraagt zodoende € 153.266.

	algemene reserve €	bestemmings- reserves €	bestemmings- fonds OCW €	totaal €
Het verloop in het verslagjaar is als volgt:		€		€
saldo per 1 januari 2011	-11.595	1.196.706	217.630	1.402.741
correctie resultaatbestemming 2010	-40.935	0	40.935	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	-52.530	1.196.706	258.565	1.402.741
resultaatbestemming 2011	205.796	87.756	-144.043	149.509
saldo per 31 december 2011	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	153.266	1.284.462	114.522	1.552.250

Langlopende schulden

Investeringsubsidies	593.729	698.691
Langlopende leningen	342.528	460.864
	<hr/>	<hr/>
	936.257	1.159.555

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers	703.549	463.743
Belastingen en premies sociale verzekeringen	165.531	68.026
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	118.336	118.336
Overige schulden en overlopende passiva	762.362	846.572
	<hr/>	<hr/>
	1.749.778	1.496.677

Categoriale exploitatierekening over 2011

	realisatie 2011 €	realisatie 2010 €
Baten		
Directe opbrengsten		
Publieksinkomsten	692.763	411.010
Sponsorinkomsten	2.023	0
Overige inkomsten	1.789	0
	<hr/>	<hr/>
	696.575	411.010
Indirecte inkomsten	71.089	55.679
	<hr/>	<hr/>
Totale opbrengsten	767.664	466.689
Structurele subsidie OCW		
onderdeel huren	1.171.320	1.159.862
onderdeel exploitatiebijdrage	3.240.057	3.374.593
	4.411.377	4.534.455
Overige (niet-structurele) subsidies / bijdragen		
Overige subsidies / bijdragen uit		
- publieke middelen	422.132	903.246
Overige bijdragen uit private middelen		
- waarvan particulieren	143.850	71.890
- waarvan bedrijven	4.000	0
- waarvan private fondsen	470.912	457.868
- waarvan goede doelenloterijen	0	0
	<hr/>	<hr/>
Totale subsidies / bijdragen	5.452.271	5.967.459
	<hr/>	<hr/>
Totale Baten	6.219.935	6.434.148

	realisatie 2011 €	realisatie 2010 €
Lasten		
Salarislasten	2.002.741	2.388.515
Afschrijvingen	561.019	617.635
Huur	1.220.065	1.288.717
Aankopen	70.355	62.623
Overige lasten	2.165.516	1.564.281
	<hr/>	<hr/>
Totale lasten	6.019.696	5.921.771
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	200.239	512.377
Saldo rentebaten en -lasten	-14.752	-30.183
Mutatie aankoopfonds	-35.978	0
	<hr/>	<hr/>
Exploitatieresultaat	149.509	482.194

Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2011

	realisatie 2011 €	realisatie 2010 €
Resultaat reguliere exploitatie	271.017	133.725
Resultaat herinrichting	94.208	132.953
Resultaat veiligheid	-1.384	-265
Resultaat bedrijfsinstallaties	-6.452	7.901
Resultaat technische vervangingen	-207.880	207.880
	<hr/>	<hr/>
	149.509	482.194

Het resultaat uit de reguliere exploitatie bedraagt € 271.017. Dit hoge positieve resultaat is veroorzaakt door een incidentele vrijval van de voorziening VUT-garantieregeling in 2011 van € 242.822.

De overige resultaten worden toegevoegd aan danwel onttrokken van daartoe ingestelde bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen.

Meer publiek voor Catharijneconvent

MEESTERWERK VOOR CATHARIJNECONVENT

Ontmoet de Middeleeuwen op 4 september

Een kerststal van 18 vierkante
meter

**GOSPELS
& kerstbomen**

Iconenschat komt naar Utrecht

Alle Macedonische
topkunst naar Utrecht

UNIEKE EXPOSITIE OVER MACEDONIË

Primeur van het Gouden Masker

RKK en Catharijneconvent op
pelgrimstocht

In het voetspoor van
de pelgrims

Lopen, eindeloos lopen

Expositie over pelgrimstocht naar Santiago

Religieuze kunst om van in de hemel te geraken

Conservator
als geschenk

Utrecht

Voor het eerst in de Neder-
landse museumgeschiede-
nis maakt een particuliere
schenking het mogelijk om
een conservator aan te stellen.

7

English Summary

Museum Catharijneconvent is the most obvious place to go in the Netherlands to find out more about a key element of the country's national identity: Christian art and traditions, principles and values, which lie at the root of Dutch civilisation, and still help to shape them to this day. This is vitally important in an age of secularisation, in which familiarity with these aspects of Dutch culture is dwindling. It is wonderful to see that the museum continues to form a rich source of inspiration and enjoyment for its visitors and for those who work there. This certainly applied in 2011, when we welcomed more visitors than ever before: 90,000. The number of children visiting on school trips was actually double the figure for the previous year, largely thanks to the educational project on St Nicholas (*Het Huis van Sinterklaas*). As an organisation, we take pride in these results. The chosen policy of occasionally mounting exhibitions and projects that target specific sections of the total potential population of visitors, make them into active participants, and offer them a platform for their own particular story within the history of Christian culture, is clearly proving successful. Thanks to our partners in these projects (the Macedonian community and the Dutch society of St James), visitors to the exhibitions in our museum benefited from impressive, personal stories that added depth to their aesthetic experience. Just as the building itself fits like a glove around its collection, the contextual presentation of remarkable art objects gave many visitors an experience that they found enriching and inspiring. And that, of course, is what we all work to achieve.

Museum Catharijneconvent's relevance to society was highlighted in 2011 by its publication of the *Guidelines on ways of dealing with religious objects*. Particularly in an age of secularisation, this guide for assessing the significance of items of religious heritage – which are still being preserved and used in places of worship in many parts of the Netherlands – meets a

crucial need. Museum Catharijneconvent is ideally placed to give this highly practical interpretation to the concept of stewardship for the moveable religious heritage in Dutch public collections. It is also the logical body to set up an organisational structure for the various religious museums in the Netherlands that will make national coordination possible. This role was formalised, as it were, in 2011, when the Ministry of Education, Culture and Science identified Museum Catharijneconvent as an institution with a designated 'core research function', in our case in the field of the religious heritage of the Netherlands.

All in all, the year 2011 held out great promise for the future, in spite of the concerns about the financial cuts, which will not leave us unscathed. Museum Catharijneconvent's lack of financial resilience, combined with a reduction in the State's contribution towards the museum's operational costs, constitutes a definite risk. The consequences can be partly offset by an extremely generous private donation: the money donated by Mr J.G. van Oord Jzn. will enable Tanja Kootte, as 'Van Oord curator', to devote her attention, fulltime for eight years, to the Protestant heritage within the collection. Such a donation is unprecedented in the history of Dutch museums.

Fortified by the knowledge that we have just experienced the most successful year in the museum's history, and thanks to private donations such as the one just mentioned, and to the donors who united in 2011 to form the Museum Catharijneconvent Fund, the museum is full of enthusiastic determination to continue to assure the country's religious heritage of a bright future. With such strong foundations, there is every reason for optimism.

Marieke van Schijndel MA MBA, *general director*
Ruud Priem MA, *artistic director*

Bijlagen

Publiek

Activiteiten

Ongekende Schoonheid. Ikonen uit Macedonië

In samenwerking met de Macedonische gemeenschap in Nederland
09 februari 2011 – 11 mei 2011

Paaspresentatie.

08 april 2011 t/m 11 mei 2011

Dutch Doc Award. Documentairefotografie en prijs.

In Museum Catharijneconvent en Centraal Museum
20 mei 2011 t/m 19 juni 2011

Verborgene Verhalen. Oude meesters uit eigen collectie

02 juni 2011 t/m 4 september 2011

Kerken Kijken Utrecht

28 juni 2011 t/m 10 september 2011

Festival De Ontmoeting. Lustrumeditie

In samenwerking met Stichting de Kootje Fundatiën en
Stichting de Tussenvoorziening
04 september 2011

Bijzondere aankoop De Vier Kerkvaders van Abraham Bloemaert. Presentatie.

04 september 2011 t/m 2 februari 2012

Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela

In samenwerking met het Nederlands Genootschap van Sint
Jakob
15 oktober 2011 t/m 26 februari 2012

Huis van Sinterklaas

13 november 2011 t/m 4 december 2011

Zin in Kerst. De Napolitaanse Kerststal

6 december 2011 – 6 januari 2012

Bezoekersaantallen

Jaar	Totaal	Betalend*	in %	MK-bezoek	In %	
1998	55.248	46.566	84	31.680	57	*De verhouding betalende en niet-betalende bezoekers is vertekend. Veelal betreft het hier bezoekers die het museum bezoeken voor evenementen georganiseerd met samenwerkingspartners, zoals de Museumnacht en De Ontmoeting. Museum Catharijneconvent krijgt hier geld voor via de betreffende samenwerkingspartners. Zij staan in de categorie niet-betalende bezoekers. Daarnaast zijn er meerdere "2=1-acties" waar bezoekers één entreekaart kopen en een bezoeker gratis mee kunnen nemen. Ook deze groep bezoekers staan geregistreerd als niet-betalende bezoekers.
1999	87.519	81.312	93	57.657	66	
2000	54.409	48.195	89	28.072	52	
2001	71.718	64.055	89	38.233	53	
2002	85.903	75.710	88	47.912	56	
2003	78.247	72.124	92	43.884	56	
2004	34.987	30.459	87	19.341	55	
2005	38.254	34.137	89	21.267	56	
2006	43.348	38.010	88	21.070	49	
2007	75.738	70.637	93	38.615	51	
2008	81.352	71.977	88	39.454	48	Aantal bezoekers kinderen in schoolverband (PO en VO) in 2011: 8.185
2009	82.894	75.465	91	41.301	50	
2010	49.551	42.243	85	23.195	47	
2011	89.840	68.224	76	42.598	47	

Bezoekcijfers tentoonstellingen en speciale evenementen

Wat	Wanneer	Aantal bezoekers
Ongekende Schoonheid. Ikonen uit Macedonië	09-02-2011 t/m 11-05-2011	25.730
Paaspresentatie. Verborgene Verhalen. Oude meesters uit eigen collectie	08-04-2011 t/m 11-05-2011 02-06-2011 t/m 04-09-2011	(valt in periode Ongekende Schoonheid) 17.663
Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela	15-10-2011 t/m 26-02-2012	51.758 2011: 27.630 (2012: 24.128)
Huis van Sinterklaas Zin in Kerst. De Napolitaanse Kerststal	13-11-2011 t/m 04-12-2011 6-12-2011 t/m 06-01-2012	8.125 2.175 2011: 1074 (2012: 207/levende kerststal: 900)
Nationaal Museumweekend Open Tuinendag De Ontmoeting/ Utrecht Uitfeest Museumnacht	02/03-4-2011 02-07-2011 04-9-2011 29/30-10-2011	869 422 3500 3311

G Publiciteit

Selectie schrijvende pers

project	media	datum
Algemeen, Aankoop Bloemaert	AD Utrechts Nieuwsblad ed. Stad	20110315
Algemeen, Aankoop Bloemaert	Parool, NCRV Gids, AD Groene Hart ed. Gouda	20110316
Algemeen, Aankoop Bloemaert	Friesch Dagblad	20110316
Algemeen, Aankoop Bloemaert	Nederlands Dagblad	20110317
Algemeen, Aankoop Bloemaert	Origine	20110531
Algemeen, Aankoop Bloemaert	Avrobode	20111014
Algemeen, aankoop Bloemaert	Katholiek Nieuwsblad	20111209
Algemeen, Anique de Kruijf over onderzoek naar relieken in de Gertrudiskerk	AD Algemeen Dagblad, Barneveldse Krant, Friesch Dagblad	20110304
Algemeen, Anique de Kruijf over onderzoek naar relieken in de Gertrudiskerk	Trouw	20110304
Algemeen, Anique de Kruijf over onderzoek naar relieken in de Gertrudiskerk	Twents. Crt Tubantia ed. Achterhoek	20110312
Algemeen, Anique de Kruijf over onderzoek naar relieken in de Gertrudiskerk	NOS website	20110316
Algemeen, Anique de Kruijf over onderzoek naar relieken in de Gertrudiskerk	Ons Utrecht	20110323
Algemeen, Apokalyps	Trouw	20111231
Algemeen, Apokalyps	Friesch Dagblad	20111230
Algemeen, bezoek VMBO-ers	AD Utrechts Nieuwsblad	20110329
Algemeen, Bloemaert	Katholiek Nieuwsblad	20111209
Algemeen, bruikleen aan British Museum	Tablet	20110711
Algemeen, Bruikleen Ansfriidus-codex aan Utrechts Archief	Nederlands Dagblad	20110128
Algemeen, Bruikleen Ansfriidus-codex aan Utrechts Archief	Reformatorisch Dagblad	20110201
Algemeen, Catharinakathedraal	Ons Leidsche Rijn, Ons Utrecht	20111019
Algemeen, collectie museum	Nederlands Dagblad	20110429
Algemeen, Culturele Zondag	AD Utrechts Nieuwsblad; AD Groene Hart	20110616
Algemeen, Culturele Zondag	Stadsblad Utrecht ed.Stad-Noord	20111109
Algemeen, De Ontmoeting	Stadsblad Utrecht, AD Utrechts Nieuwsblad, Baarnsche Crt., Stadsblad Utrecht ed. Stad Noord	20110831
Algemeen, De Ontmoeting	Luister	20111031
Algemeen, De Ontmoeting	De Telegraaf	20110901

Algemeen, Désirée Krikhaar lezing	NRC Handelsblad	20110421
Algemeen, Dutch Doc	Volkskrant	20110527
Algemeen, Dutch Doc	NRC	20110609
Algemeen, glossy Antoine	Trouw	20110114
Algemeen, glossy Antoine	Antoine	20110601
Algemeen, glossy Antoine	Leidsch Dagblad ed., Gooi- en Eemlander, NH Dagblad, Alkmaarse Crt.	20110830
Algemeen, heden/ verleden Christendom	Ons Leidsche Rijn	20110427
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	Trouw	20110331
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	Museumvisie	20110201
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	Trouw	20110331
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	RTV Utrecht	20110331
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	Ochtendspits, NL 1	20110401
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	Nederlands Dagblad	20110401
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	De Telegraaf	20110401
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	Friesch dagblad, Stadsblad Utrecht, De Brug Vleuten de Meern, Ons Leidsche Rijn, Kunst & Antiek Journaal Collect, Nederlandsch Dagblad	20110401
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	Reformatorisch Dagblad	20110408
Algemeen, J.G. van Oord jszn.-conservator	Reformatorisch Dagblad	20110408
Algemeen, Kerken Kijken	Utrecht AD Utrechts Nieuwsblad , Baarnsche Crt., NRC Handelsblad, AD UN, AD Groene Hart	20110713
Algemeen, lancering logo Utrechtse Musea	Limburgs Dagblad, de limburgse, Friesch Dagblad, Algemeen dagblad	20110208
Algemeen, lancering logo Utrechtse Musea	AD Utrechts Nieuwsblad	20110208
Algemeen, lancering logo Utrechtse Musea	Stadsblad Utrecht	20110209
Algemeen, lancering logo Utrechtse Musea	Nederlands Dagblad	20110211
Algemeen, lancering logo Utrechtse Musea	AD Utrechts Nieuwsblad	20110214
Algemeen, lancering logo Utrechtse Musea	Trouw	20110215

Algemeen, Liszt Concours	Ad Utrechts Nieuwsblad	20110324		
Algemeen, Liszt Concours	Stadsblad Utrecht ed. stad	20110914		
Algemeen, maquettes Van Terlingen en Engelbregt	Ad Utrechts Nieuwsblad ed. stad, AD Amersfoortse Crt.	20110624		
Algemeen, Marc de Beyer lezing Pasen	Dagblad van het Noorden, De weekkrant GroningenOmmelanden, Friesch Dagblad	20111201		Dagblad De Limburger, Digitale Kunstkrant, Hoogeveensche Crt., Provinciale Zeeuwse Crt., BN de Stem, Dagblad van het Noorden
Algemeen, Museum voor één dag	Ons Leidsche Rijn	20110427		Algemeen, teruggave kunstwerken AD Utrechts Nieuwsblad
Algemeen, Museumnacht	Onze IJsselstreek	20111006		Algemeen, teruggave kunstwerken Leeuwarder Courant
Algemeen, Museumnacht	De Brug Vleuten de Meern; Stadsblad Utrecht	20111026		Algemeen, teruggave kunstwerken Volkskrant
Algemeen, Museumnacht	AD Utrechts nieuwsblad	20111027		Algemeen, teruggave kunstwerken Trouw
Algemeen, Museumnacht	De Volkskrant	20111027		Algemeen, uitgave Christendom in Nederland ism Waanders
Algemeen, Museumnacht	Ons Utrecht	20111102		Algemeen, uitgave Johannes Passion ism Nederlandse Bachvereniging
Algemeen, Museumweekend	Happinez	20110331		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, object Cunera wurgdoek	Kempener Koerier	20111130		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, object museum Catharijneconvent	Origine	20110731		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, object relief de Kruisweg	Nieuw Volendam	20110420		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, onderscheiding Prof. Dr. J.P. Gumbert	AD Utrechts Nieuwsblad, IJsselbode, Kontakt ed. Lek en IJssel, Onze IJsselstreek	20111022		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Pasen	Katholiek Nieuwsblad	20110415		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Pasen	Stedendriehoek ed. Apeldoorn	20110420		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Pasen	Laarder CRT de Bel	20110421		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Pasen	NCRV Gids	20110422		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Pasen	HP / De Tijd	20110422		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Pasen	NRC Handelsblad	20110406		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Petar Tolov interview	AD Utrechts Nieuwsblad	20110404		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Ruud Priem inhoudelijk directeur	Kunst & Cultuur	20110601		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Sint Maarten	Ons Nieuwegein, AD Algemeen Dagblad, Stadsblad Utrecht ed. Stad, Kijk op het Noorden	20110324		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Sint Maarten	Gezinsblad Assen	20110615		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Sint Maarten	Dagblad van het Noorden ed. Drenthe	20110621		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Stadsdag Utrecht	AD Utrechts Nieuwsblad ed. Stad	20111005		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, Tanja Kootte conservator	Trouw	20110726		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, tentoonstelling Joos van Cleve	Seite drei, Chapeau Magazine	20110531		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging
Algemeen, teruggave kunstwerken	Trouw, Stentor Zwolsche crt., Dagblad v/h Noorden, BN de Stem, Prov Zeeuwse crt., Parool NRC Handelsblad,	20110720		Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging

Algemeen, uitgave Mattheus Passion ism Nederlandse Bach Vereniging	Luister	20110531
Algemeen, Utrecht promotie	Westfälische Nachrichten	20110409
Algemeen, verjaardag stad Utrecht	Ons Utrecht	20110525
Algemeen, vermelding museum	Le Figaro website	20110510
Handreiking roerend religieus erfgoed	De Limburger, ed. Oost Parkstad, ed. Weert, BN de stem, Eindhovens dagblad, Prov. Zeeuwse crt., de Gelderlander, Stentor	20110718
Handreiking roerend religieus erfgoed	Museumvisie	20110101
Handreiking roerend religieus erfgoed	Reformatorisch Dagblad	20110412
Handreiking roerend religieus erfgoed	Schakel Albrandswaard	20110414
Handreiking roerend religieus erfgoed	Reformatorisch Dagblad	20110429
Handreiking roerend religieus erfgoed	Reformatorisch Dagblad	20110429
Handreiking roerend religieus erfgoed	Reformatorisch Dagblad	20110429
Handreiking roerend religieus erfgoed	Nederlands Dagblad	20110430
Handreiking roerend religieus erfgoed	NRC Handelsblad	20110430
Handreiking roerend religieus erfgoed	Trouw	20110502
Handreiking roerend religieus erfgoed	Friesch Dagblad	20110502
Handreiking roerend religieus erfgoed	Volkskrant	20110505
Handreiking roerend religieus erfgoed	Gelderlander ed. de Vallei Ede	20110513
Handreiking roerend religieus erfgoed	Nederlands Dagblad	20110525
Handreiking roerend religieus erfgoed	Nederlands Dagblad	20110718
Handreiking roerend religieus erfgoed	Prov. Zeeuwse Crt., Eindhovens Dagblad, Twentse Crt., Gelderlander, BN de Stem; Stentor Zwolle, Leeuwarder Crt., Gooi- en Eemlander,	20110718
Handreiking roerend religieus erfgoed	Nederlands Dagblad	20110903
Handreiking roerend religieus erfgoed	Nederlands Dagblad	20111005
Handreiking roerend religieus erfgoed	Reformatorisch Dagblad, Nederlands Dagblad	20110525

Macedonië, aankondiging	Musea Utrecht, Stadsblad Utrecht, TussenRuimte, Vakantie & Vrije Tijd, Nieuw Volendam, Parochieblad Johannes XXIII, Volzin, Ouders Actueel, ANP, MacedonianInformation Agency, Dagblad de Limburger, AD Haagsche Crt., Avrobode, Plus Magazine, Tableau Fine Arts Magazine, Upas Aanbiedingen, Historisch Nieuwsblad, Stadsblad Utrecht Stad, Museumtijdschrift, Strijdkreet, Atelier, Vier, Trouw, Origine, Joie de Vivre, Villa d'Arte, KRO Magazine	20110101
Macedonië, aankondiging en lezersaanbieding	Compagne, Hermitage Nieuwsbrief no. 1	20110101
Macedonië, aankondiging lezing D. Krikhaar	NRC Handelsblad	20110421
Macedonië, artikel en kortingsactie	Dubbel Accent nr.2	20110401
Macedonië, artikel over iconen	Volkskrant	20110429
Macedonië, column	Villa d'Arte	20110531
Macedonië, inhoudelijk artikel	De Gelderlander, Kerk in de stad, AD Utrechts Nieuwsblad, De Catharijne nr. 1, Macedonische krant, Friesch Dagblad, Stadsblad Utrecht ed. stad	20110101
Macedonië, interview N. Dimitrov	Reisburo Actueel	20111215
Macedonië, lezersaanbieding	Trouw	20110229
Macedonië, Museumweekend	Happinez	20110331
Macedonië, opening tentoonstelling	De Nieuwe Utrechter, De Weekkrant, Weblog commissaris Robbersen, AD Amersfoortse Courant, AD Utrechts Nieuwsblad, Kerk in de stad	20110208
Macedonië, opening tentoonstelling	De Telegraaf, Stan Huygens Journaal	20110211
Macedonië, recensie	Sapsite	20110224
Macedonië, recensie	Elsevier	20110226
Macedonië, recensie	RKK.nl	20110304
Macedonië, recensie	Stadsblad Utrecht	20110309
Santiago, aankondiging	Amphora, Onze Vechtstreek, AD Utrechts Nieuwsblad, Vier, Compagne voor uitstapjes	20110801

	en excursies, Vakantie & Vrije Tijd, Noord Hollands Dagblad, Uit & Thuis TERTIO, Origine, Inspiratie, Nederlands Dagblad, rtl.nl, dnu.nl, Nieuwssite destadUtrecht.nl, Stentor Zwolse Courant, Friesch Dagblad, kunst.blog.nl	
Santiago, aankondiging	De Telegraaf	20111015
Santiago, aankondiging	Ons Utrecht, espanaymas.nl, abc.es, Vakantie & Vrije Tijd, Te Voet wandelkrant, Barneveldse krant.nl, Nederlands Dagblad, AD Haagsche crt. Zoetermeer, AD Groene Hart Woerden, RKK blad, Historisch Nieuwsblad, Arcadie, Vier, Leids Dagblad ed. Rijnen Veenstreek, Gooi- en Eemlander, enz., rtv.nl, Nieuw Volendam, Stentor Deventer Dagblad, kassa.vara.nl	20111019
Santiago, aankondiging activiteiten	Ons Leidsche Rijn	20111019
Santiago, aankondiging en lezing	Taferelen, De kunstkijsker, Illuster	20110801
Santiago, aankondiging en Maand van het Pelgrimeren (RKK)	Friesch Dagblad	20110928
Santiago, aankondiging en publicatie	Happinez	20110930
Santiago, aankondiging en publicatie	Vind	20111231
Santiago, aankondiging en workshop	Vrouw & Passie Magazine	20110901
Santiago, aankondiging Kruispunt TV	KRO Magazine	20111007
Santiago, aankondiging tv-uitzending en tent	Trouw	20111220
Santiago, artikel	Activities - Vernissage Art magazine	20111001
Santiago, Camino van de Lage Landen	Nederlands Dagblad	20110301
Santiago, gildewandeling	AD Utrechts Nieuwsblad	20111129
Santiago, inhoudelijk artikel	Nederlands Dagblad	20110617
Santiago, inhoudelijk artikel	Gelderlander, Volzin, Adrem, Collect/Kunst & Antiekjournaal, Doopsgezind	20110705
Santiago, inhoudelijk artikel	Gelderlander ed. de Vallei Ede	20110705

Santiago, inhoudelijk artikel	Oud Utrecht	20110801
Santiago, inhoudelijk artikel	Op Pad	20110930
Santiago, inhoudelijk artikel	Kleio	20110930
Santiago, inhoudelijk artikel	Gooi- en Eemlander, Leidsch Dagblad ed. Rijnen Vechtstreek, Noordhollands Dagblad ed. Alkmaarsche Crt.	20111008
Santiago, inhoudelijk artikel	Ons Leidsche Rijn	20111019
Santiago, inhoudelijk artikel	Stadsblad Utrecht ed. stad	20111019
Santiago, inhoudelijk artikel	Katholiek Nieuwsblad	20111021
Santiago, inhoudelijk artikel	Friesche Dagblad	20111026
Santiago, inhoudelijk artikel	AD Amersfoortse Crt.	20111027
Santiago, inhoudelijk artikel	Onze Vechtstreek	20111027
Santiago, inhoudelijk artikel	Het Goede leven	20111028
Santiago, inhoudelijk artikel	Blad voor Katholiek Nederland	20111028
Santiago, inhoudelijk artikel	Museum Tijdschrift	20111030
Santiago, inhoudelijk artikel	Luister	20111031
Santiago, inhoudelijk artikel	Kunst & Antiek Journaal collect	20111031
Santiago, inhoudelijk artikel	Stadskoerier	20111102
Santiago, inhoudelijk artikel	De Volkskrant	20111112
Santiago, inhoudelijk artikel	Volkskrant	20111112
Santiago, inhoudelijk artikel	De Volkskrant	20111112
Santiago, inhoudelijk artikel	Vrij Nederland	20111112
Santiago, inhoudelijk artikel	Plus magazine	20111123
Santiago, inhoudelijk artikel	De Telegraaf	20111201
Santiago, inhoudelijk artikel	Reformatorisch Dagblad	20111203
Santiago, inhoudelijk artikel	Peel en Maas	20111208
Santiago, inhoudelijk artikel	Christelijk weekblad	20111216
Santiago, inhoudelijk artikel	AD Algemeen dagblad	20111220
Santiago, inhoudelijk artikel	NRC	20110109
Santiago, inhoudelijk artikel en kortingsbon	Plus magazine, IKON-krant	20111001
Santiago, inhoudelijk artikel en lezersaanbieding	Herademing	20111231
Santiago, interview dhr. en mevr. Kortenhorst	Witte Weekblad ed. uithoorn	20111110
Santiago, interview H. de Gier	AD Utrechts nieuwsblad	20111102
Santiago, interview M. de Nood	Esta, AD Utrechts Nieuwsblad ed. Stad, De Zondag van Van Willigenburg, Toeractief	20111013
Santiago, interviews met pelgrims	Esta	20111124
Santiago, lezing C. Staal	De stad Amersfoort	20111005
Santiago, Museum voor één dag	AS Activiteitensector	20110731
Santiago, museumnacht	Onze Vechtstreek	20110901
Santiago, pelgrimswandeling van Gilde Utrecht	AD Utrechts Nieuwsblad, Nieuwsbode Bunnik, De Brug Vleuten de Meern	20111116
Santiago, recensie	Nederlands Dagblad	20111028

Sinterklaas, aankondiging	AD Utrechts Nieuwsblad, Ons Leidsche Rijn, NRC Handelsblad	20111111	Zin in kerst, lezersactie Selectie Selectie radio en tv	Stadsblad Utrecht ed. Stad	20111221
Sinterklaas, Culturele Zondag	De Telegraaf	20111105	Zin in Kerst, interview	RTV Utrecht, Aan tafel	20111223
Sinterklaas, Culturele Zondag	Ons Leidsche Rijn, Stadsblad Utrecht ed. Stad	20111109	A. Haverkamp		
Sinterklaas, inhoudelijk artikel	Stadsblad Utrecht ed. Stad	20111109	Verborgen Verhalen, interview met T. Kootte	NCRV Schepper en Co	20110605
Sinterklaas, inhoudelijk artikel	Stadsblad Utrecht ed. Stad, AD Utrechts Nieuwsblad, Bunniks Nieuws, Wijkse Crt.	20111116	Sinterklaas, interview	Prettig weekend, RTV Utrecht (radio)	20111112
Sinterklaas, inhoudelijk artikel	Stadsblad Utrecht ed. Stad	20111207	A. Haverkamp		
Sinterklaas, prijsvraag	NRC Handelsblad	20111110	Sinterklaas, live uitzending	RTV Utrecht, live radio-uitzending Aan tafel vanuit museumcafé	20111116
Verborgen verhalen, aankondiging	De Strijdkreet	20110501	Sinterklaas, opening	RTV Utrecht tv	20111113
Verborgen Verhalen, aankondiging	Stadsblad Utrecht ed. Stad- Noord, Nieuw Volendam, Kleio, Interpretatie, Volzin, Ons Leidsche Rijn, Visie, Houtens Nieuwsblad	20110525	Sinterklaas, bezoekersreacties	FunX Radio	20111113
Verborgen verhalen, aankondiging en inhoudelijk artikel	Kunst- & museumkrant	20110101	Santiago, Verleden van Utrecht	RTV Utrecht	20110105
Verborgen verhalen, aankondiging en interview R. Priem	AD Utrechts Nieuwsblad ed. stad, Op tocht	20110531	Santiago, opening tentoonstelling	RTV Utrecht	20110104
Verborgen Verhalen, inhoudelijk artikel	AD Utrechts Nieuwsblad, Amersfoortse Crt.	20110616	Santiago, interview M. de Nood	NOS Radio 1	20110711
Verborgen Verhalen, inhoudelijk artikel	Nederlands Dagblad	20110624	Santiago, interview M. de Nood en L. Jansen	Tros Nieuwsshow	20110105
Verborgen Verhalen, inhoudelijk artikel	Nederlands Dagblad	20110624	Santiago, interview R. Priem	De Ochtend van 4	20110108
Verborgen Verhalen, inhoudelijk artikel	Trouw	20110627	Santiago, interview R. Priem	Rano Radio	20110209
Verborgen Verhalen, inhoudelijk artikel	De Telegraaf	20110712	Santiago, inhoudelijk item	RTV Utrecht	20110104
Verborgen verhalen, inhoudelijk artikel	Stadsblad Utrecht	20110713	Santiago, inhoudelijk item	Kruispunt Radio	20110105
Verborgen Verhalen, inhoudelijk artikel en kortingsbon	Avrobode	20110624	Santiago, inhoudelijk item	Echo van de Eeuwigheid, radio	20110106
Vrouwen voor het voetlicht, interview met I. Schriemer	Motief	20111231	Santiago, aankondiging	Radio 1 Tros	20110103
Zin in Kerst	Maarten	20110131	Santiago, aankondiging	Radio RTV Utrecht	20110104
Zin in kerst, aankoop beeldengroep	AD Utrechts Nieuwsblad	20111207	Santiago, aankondiging	Wereldomroep	20110104
Zin in kerst, activiteiten	De Telegraaf	20111222	Macedonië, interview P. Broker	Katholiek Nederland Radio	20110313
Zin in Kerst, inhoudelijk artikel	AD/UN	20111207	Macedonië, interview D. Krikhaar	Radio Soest	20110207
Zin in Kerst, inhoudelijk artikel	NCRV, Radio 5	20111207	Macedonië, interview D. Krikhaar	Schepper & Co NCRV Radio	20110213
Zin in Kerst, inhoudelijk artikel	AD Utrechts Nieuwsblad	20111213	Macedonië, aankondiging	RTV Utrecht	20110208
Zin in Kerst, inhoudelijk artikel	Stadsblad Utrecht ed. Stad	20111214	Handreiking roerend religieus erfgoed	RTV Utrecht (TV), U Vandaag	20111107
Zin in Kerst, inhoudelijk artikel	Ad Utrechts Nieuwsblad	20111215	Algemeen, Pasen	RTV Utrecht	20110424
Zin in Kerst, inhoudelijk artikel	Gelderlander ed. Rivierenland	20111216	Algemeen, De Ontmoeting	RTV Utrecht	20110902
Zin in Kerst, inhoudelijk artikel	Christelijk weekblad	20111216	Algemeen, aankoop Bloemaert	Echo van de Eeuwigheid, radio 4	20111113
Zin in Kerst, inhoudelijk artikel	Parool	20111217	Algemeen, J.G. van Oord jszn. -conservator	Ochtendspits	20110401
Zin in Kerst, inhoudelijk artikel	AD Algemeen dagblad	20111220	Algemeen, teruggave kunstwerken	RTV Utrecht	20110720
			Algemeen, teruggave kunstwerken	RTV Utrecht radio	20110819
			Handreiking roerend religieus erfgoed	NCRV, Schepper en Co Radio 5	20110508
			Handreiking roerend religieus erfgoed	RTV Oost	20110525
			Handreiking roerend religieus erfgoed	RTV Utrecht	20110423
			Handreiking roerend religieus erfgoed	Wereldomroep (ook in VS uitgezonden)	20110914
			Handreiking roerend religieus erfgoed	EO Radio 1, Dit is de dag	20110428

Rondleidingen en groepsbezoeken

Groepsbezoeken

(vooraf aangekondigd, gemiddeld 20 personen per groep)

135

Rondleidingen

(vooraf gereserveerd, gemiddeld 20 personen per groep)

2011	Totaal
Rondleidingen	
Topstukken	88
Feest! Weet wat je viert	30
Vrijdag Museumdag	22
Verborgene Verhalen	35
Ongekende Schoonheid	81
Zin in Kerst	7
Huis van Sinterklaas	263
Onderwijsgroepen	
Basisonderwijs	142
Voortgezet onderwijs	95
MBO/ROC	6
HBO/WO	15

Wetenschap

Aanwinsten, retouren en tijdelijke uitleningen 2011

Aanwinsten in aantallen voorwerpen:

- 63 aankopen voor collectie Museum Catharijneconvent
- 6 bruiklenen aan collectie Museum Catharijneconvent
- 38 overdrachten/schenken/legaten aan collectie Museum Catharijneconvent

Retouren aan bruikleengevers in aantallen voorwerpen:

- 0 objecten uit beëindigde langdurige bruiklenen aan Museum Catharijneconvent

Retouren aan museum in aantallen voorwerpen:

- 17 objecten uit beëindigde langdurige uitleningen

Aantal uitgeleende objecten aan tentoonstellingen en manifestaties:

- 111 objecten uitgeleend aan 23 instellingen t.b.v. tentoonstellingen en manifestaties buiten het museum

Kijk voor het gedetailleerde overzicht van de Aanwinsten, retouren en tijdelijke uitleningen in 2011 op www.catharijneconvent.nl

Representatie, deelname congressen, symposia, lezingen en overige activiteiten

Namens het museum hebben diverse medewerkers congressen, symposia en andere activiteiten bijgewoond en vele lezingen gegeven. Op 6 en 7 oktober werd het museum door een vijftal medewerkers vertegenwoordigd op het jaarlijkse Museumcongres in Leiden.

Verder organiseerde Marc de Beyer samen met de SKKN het goedbezochte symposium Roerend Religieus Erfgoed en heeft hij diverse lezingen en interviews gegeven betreffende de Handreiking roerend religieus erfgoed. Ruud Priem gaf enkele tientallen lezingen, presentaties, hoorcolleges en voordrachten over uiteenlopende onderwerpen. Daaronder waren een bijdrage aan de researchmaster-cursus *Musea en publieke beeldvorming* aan de Universiteit Utrecht en lezingen als *Een kathedraal op zakformaat: het getijdenboek van Katherina van Kleef (ca. 1440)* in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen, *Beeldschone boeken in Museum Catharijneconvent: een terugblik en toekomstperspectief* voor de Nederlandse Boekhistorische Vereniging, *De Vier Kerkvaders van Abraham Bloemaert* voor de Vrienden van het museum en *Mgr. Van Heukelum en de vroege Italiaanse schilderkunst in Museum Catharijneconvent*, als Rembrandt-lezing 2011 i.s.m. de Vereniging Rembrandt. Micha Leeflang was betrokken bij het project Kunst in Kerk en Convent en was als gastconservator nauw betrokken bij de tentoonstelling Leonardo des Nordens – Joos van Cleve in het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken. Leeflang heeft daarnaast veel materiaaltechnisch onderzoek verricht in samenwerking met het RKD en heeft verscheidene lezingen gegeven over Joos van Cleve. Tot slot heeft Tanja Kootte een reis van de Historische Sectie van de NMV bijgewoond en geparticipeerd aan meerdere studiedagen en symposia. Ook heeft Kootte diverse lezingen gegeven over bijvoorbeeld *Museale collecties in beeld* bij de conservatorenopleiding van de Rijksuniversiteit Groningen en een lezing *Verdriet van Maria* voor de Protestantse Gemeente in Vleuten.

Publicaties (met medewerking van) Museum Catharijneconvent

Algemeen

- Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht, nrs. 1 - 4. - Utrecht 2011
- J.S. Bach, St. Matthew Passion, BWV 244, The Netherlandish Bach Society, Museum Catharijneconvent / met bijdragen van Anique de Kruijf, Jos van Veldhoven en Isabella van Elferen. - Herwijnen 2011. - 3 compact disc + Tekstboek
- *Handreiking roerend religieus erfgoed. Praktisch hulpmiddel bij het waarden en herbestemmen van religieuze voorwerpen. Handreiking* / Pia Verhoeven, Marc de Beyer, Inge Schriemer, Sebastiaan van der Lans. - Utrecht : Museum Catharijneconvent ; Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland, 2011. - 70 p. – Met dvd met instructiefilm en waarderingsformulier
- *Handreiking roerend religieus erfgoed. Praktisch hulpmiddel bij het waarden en herbestemmen van religieuze voorwerpen: 'Wat doen we met onze voorwerpen?'* / Pia Verhoeven, Marc de Beyer, Inge Schriemer, Sebastiaan van der Lans. - Utrecht : Museum Catharijneconvent ; Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland, 2011. - 7 p.
- *Jaarverslag Museum Catharijneconvent 2010* / Nelleke de Jongvan den Berg, Billie-Jo Krul. - Utrecht 2011
- *Ongekende schoonheid. Ikonen uit Macedonië* / Désirée M.D. Krikhaar ; eindredactie Désirée M.D. Krikhaar en Kees van Schooten. – Zwolle/Utrecht 2011. - 160 p. – Met bibliogr., begrippenlijst, samenv. in het Engels en het Macedonisch. - ISBN 978-90-400-7783-8
- *Ongekende schoonheid. Ikonen uit Macedonië. Bijschriftenboekje Nederlands* / Désirée M.D. Krikhaar ; redactie Anite Haverkamp en Kees van Schooten. - Utrecht 2011
- *Unimagined beauty. Icons from Macedonia. Booklet with English descriptions* / Désirée M.D. Krikhaar ; ed. Anite Haverkamp and Kees van Schooten. - Utrecht 2011
- *Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela* / Tekst: Dirk Aerts, Daniëlle Lokin, Marije de Nood e.a. ; redactie: Daniëlle Lokin en Kees van Schooten. – Zwolle/Utrecht 2011. - 189 p. – Met bibliogr., reg. - ISBN 978-90-400-7820-0
- *IIMM. Illustrated inventory of medieval manuscripts in Latin script in the Netherlands*, 1: Utrecht, Museum Catharijneconvent / J.P. Gumbert. - Hilversum 2011

Publicaties van medewerkers

- **Marc de Beyer**
 - 'Bestemming gezocht', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 3, 2011, p. 14-15
 - 'Een kijkje in het oudkatholieke leven', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 4, 2011, p. 12-13
 - 'Handreiking Roerend Religieus Erfgoed. Hulp bij waardebeoordeling religieuze voorwerpen', in: *Tussenbeide. Informatiekrant van het Bisdom Rotterdam*, 38 (2011) 1, p. 9
- **Anite Haverkamp**
 - 'Athanasius de Grote. 2 mei', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 1, 2011, p. 17
 - 'Heilige Maximiliaan Kolbe. 14 augustus (gest. 1941)', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 2, 2011, p. 17
 - 'Sint-Maarten', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 3, 2011, p. 17
 - 'Angela de Merici', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 4, 2011, p. 17
 - 'Bijzondere kerststallen', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 4, 2011, p. 18-19
- **Micha Leeflang**
 - "'Was ihr wollt.'" Joos van Cleves Werkstatt und der Kunstmarkt', in: *Joos van Cleve. Leonardo des Nordens* / herausgegeben von Peter van den Brink ; unter Mitarbeit von Alice Taatgen und Heinrich Becker. – Stuttgart 2011, p. 132-155 [tentoonstellingscatalogus Aken, Suermondt-Ludwig-Museum]
 - 'Joos van Cleve: Leonardo des Nordens', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 1, 2011, p. 16
 - 'Kennis van techniek onontbeerlijk voor kunsthistorici van nu', in: *Bulletin van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici XXII* (2011) 1, p. 10
 - 'Met andere ogen. De restauratie van een oude meester', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 2, 2011, p. 4-5
 - 'Geboren met penseel en grafeerstift in zijn hand', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 2, 2011, p. 6-7
 - 'Met andere ogen. Jaël, Debora en Barak van Salomon de Bray gerestaureerd', in: *Kunst en wetenschap* 2011, p. 5-6
 - 'Levendige handel in ivoor. Serieproductie in de veertiende

- eeuw', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 3, 2011, p. 18-19
- 'Koninklijke onderscheiding. Prof. dr. Gumbert, ridder in de Orde van Oranje-Nassau', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 4, 2011, p. 9
 - 'Lebunius-Codex', in: *Glanz und Grösse des Mittelalters. Kölner Meisterwerke aus den grossen Sammlungen der Welt.* – Keulen 2011, p. 259-260
 - 'Linke Tafel eines Diptychons mit der Anbetung der Heiligen Drei Könige', in: *Glanz und Grösse des Mittelalters. Kölner Meisterwerke aus den grossen Sammlungen der Welt.* Keulen 2011, p. 273-274
 - & M. Bloem, A. Deneckere e.a., 'The use of mobile Raman spectroscopy to compare three full-page miniatures from the breviary of Arnold of Egmond', in: *Spectrochimica acta* ; nr. A83, 2011, p. 194-199
 - & John Hand, 'Das Leben Joos van Cleves. Warum er in Vergessenheit geriet und wie er wiederentdeckt wurde', in: *Joos van Cleve. Leonardo des Nordens* / herausgegeben von Peter van den Brink ; unter Mitarbeit von Alice Taatgen und Heinrich Becker. – Stuttgart 2011, p. 20-29 [tentoonstellingscatalogus Aken, Suermondt-Ludwig-Museum]
 - & Tanja Kootte, 'Bijbelschilderkunst uit de Gouden Eeuw', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 1, 2011, p. 10-11
- **Tanja Kootte**
 - 'Lutherse penningen', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 1, 2011, p. 7
 - 'Bijbelschilderkunst uit de Gouden Eeuw', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, 2011, p. 10-11
 - 'Nieuwe aanwinst: een "lutherse" tazza', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, 2011, p. 12
 - 'Thomas Rodr (1927-2011)', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 3, 2011, p. 22-
 - 'Susanna Oostdijk. De Loevensteinse maagd', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 4, 2011, p. 16
 - & Micha Leeftang, 'Bijbelschilderkunst uit de Gouden Eeuw', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 1, 2011, p. 10-11
 - **Marije de Nood**
 - 'Hoge bergen, diepe dalen. Onderweg naar Santiago de Compostela', in: *Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela* / redactie Daniëlle Lokin en Kees van Schooten. - Zwolle ; Utrecht : W BOOKS ; Museum Catharijneconvent, 2011, p. 99-126
 - 'Uit het goede hout gesneden: een vorstelijke Vriendenschenking', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 1, 2011, p. 18-19
 - 'Onderweg naar... De voorbereidingen van de Santiagotoonstelling', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 2, 2011, p. 12-13
 - 'Lourdes, voor het eerst laat ik mijn tranen de vrije loop.' Immaterieel erfgoed vertelt een ander verhaal, in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 3 2011, p. 4-5
 - 'Inzicht bieden en inspireren. De tentoonstelling Pelgrims brengt bezoekers in beweging', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 4, 2011, p. 4-6
 - 'Zwoegen en zweten. Op de fiets van Chartres naar Santiago de Compostela', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 4, 2011, p. 20-21
 - **Ruud Priem**
 - 'Witnesses to peace. An art treasure from Antwerp adorning Nijmegen walls', in: *Vergilius en Ovidius in Nijmegen. Wandtapijten voor de Vrede van Nijmegen (1678-1679)* / Barbara Kruijssen en Eric M. Moormann. Nijmegen 2011, p. 60-61
 - 'Abraham Bloemaert: thuis in Utrecht', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 1, 2011, p. 14-15
 - 'De vier kerkvaders, een schilderij van Abraham Bloemaert', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht*, nr. 3, 2011, p. 8-9
 - 'Katholieke propaganda in Utrecht', in: *Kunstschrift* 55 (2011) 5, p. 18-21
 - 'De vier kerkvaders verheerlijken de eucharistie. Abraham Bloemaert (Gorinchem 1566-1651 Utrecht)', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 21 (2011) 3, p. 24-28
 - 'Introduction' en 'Johannes Vermeer and Dutch Painting of the Golden Age', in: *The History of Artistic Creation in Japan*, 16 / redactie Shiho Futamura. Osaka 2011, p. 5, 33-47, 443, 450-452
 - & Joost Bol, 'Woord vooraf', in: *Pelgrims. Onderweg naar Santiago de Compostela* / redactie Daniëlle Lokin en Kees van Schooten. - Zwolle ; Utrecht : W BOOKS ; Museum Catharijneconvent, 2011, p. 7
 - & Caroline Wenting, 'De weelde van 't Catharijneconvent', *Op Tocht* 22 (2011) 6, p. 12-13

Financiën

Subsidies, Bijdragen en Schenkingen

	Bedrag in €
Mondriaan Stichting <i>Ikonen uit Macedonië</i>	€0.000
Prins Bernhard Cultuurfonds <i>Ikonen uit Macedonië</i>	€15.000
SNS Reaal Fonds <i>Ikonen uit Macedonië</i>	€30.000
Macedonisch Instituut voor Kunst en Cultuur <i>Ikonen uit Macedonië</i>	€110.000
Bijdrage Gemeente Utrecht <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	25.000
Fonds Cultuurparticipatie <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	€75.000
KF Heinfonds <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	€5.000
Prins Bernhard Cultuurfonds <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	10.000
Van Baaren Stichting <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	25.000
Labrys <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	€4.000
Stichting Doen <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	€50.000
SKAN Fonds <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	€25.000
VSF Fonds <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	€75.000
Nederlands Genootschap van Sint Jacob <i>Onderweg naar Santiago de Compostela</i>	12.500
Bijdrage Kootje Foundation <i>De Ontmoeting</i>	€60.000
Bijdrage Rabobank Utrecht <i>Het Huis van Sinterklaas</i>	€4.000
Bijdrage BankGiro Loterij Aankoopfonds van de Vereniging Rembrandt <i>aankoop Piëta</i>	€5.000
Schenking Vereniging van Vrienden	€70.881
Overige particuliere schenkingen	€71.066
Totaal	752.447

Bedrijfsvoering

Organisatiestructuur 2011

zie pagina 53

Raad van Toezicht

- Drs. J.M.M. van der Ven (voorzitter)
- Prof.dr. S.L. de Blaauw
- Prof.dr. M. Barnard
- Prof.dr. P. Schnabel
- Mr. L.J.A.M. Verhagen-Coopmans
- Drs. J.H.P.M. Stolker

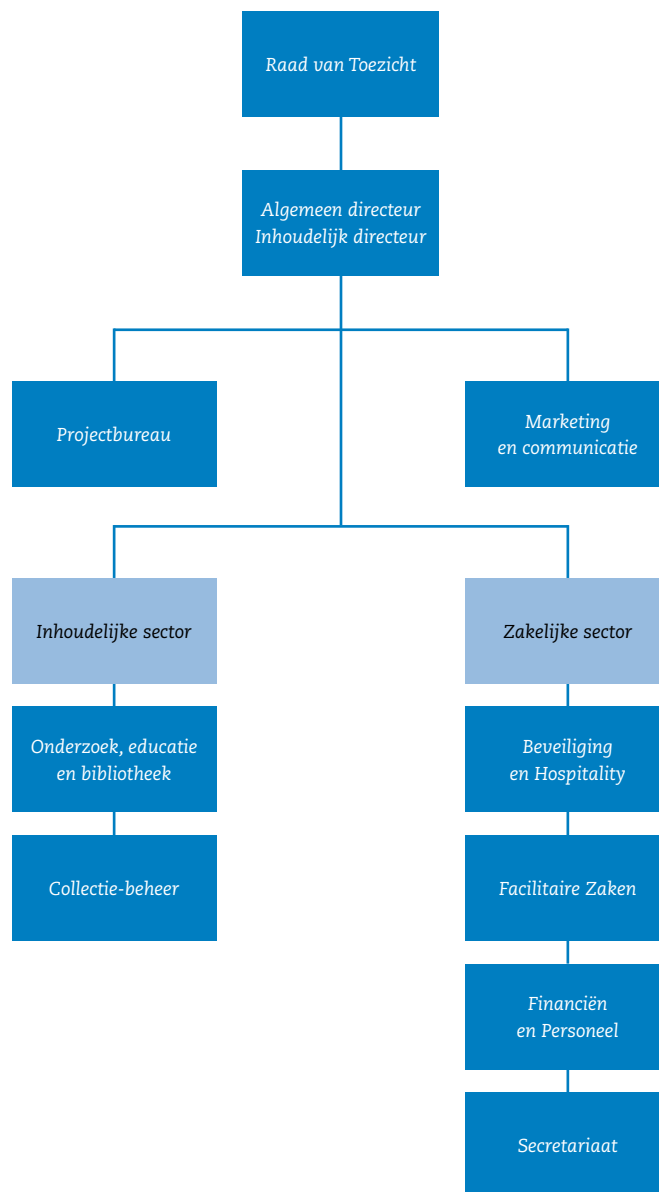
Vergaderingen:

De Raad van Toezicht heeft in 2011 vijf keer vergaderd. Eén keer is aansluitend zonder de directie vergaderd. Verder is er buiten de vergaderingen om over diverse onderwerpen regelmatig overleg met de directie geweest.

Aandachtspunten waren onder meer:

- de strategie van het museum
- de (aankomende) bezuinigingen
- de risico's en de daarop getroffen maatregelen
- de financiële situatie, het budget en de jaarrekening
- de marketingplannen
- het collectiebeheer en de programmering van de tentoonstellingen
- de kwaliteit van de managementorganisatie

De Raad van Toezicht heeft ook haar eigen functioneren geëvalueerd en geconstateerd dat alle nodige competenties in de raad aanwezig zijn en dat de verhoudingen binnen de raad en tussen de raad en de directie positief en constructief zijn.

Samenstelling onderliggende Stichtingen

Stichting Het Catharijneconvent

Vanuit de Stichting Aartsbisschoppelijk Museum

- Prof. dr. S.L. de Blaauw (voorzitter)
- Drs. A.J.M. Sturkenboom (secretaris tot 31 maart 2011)
- Mgr. drs. H.W. Woorts (tot 1 december 2011)

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Haarlem

- Mw. drs. J. Olyslager

Vanuit Bisdom Rotterdam

- Mr. J.C.G.M. Bakker

Vanuit de Stichting Oud-Katholiek Museum

- Drs. S.J. Eman
- Drs. E.M.P.P. Verheij (penningmeester)

Vanuit de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst

- Mw. drs. M. Tolsma
- Drs. ds. M.L. van Wijngaarden (secretaris, vanaf 31 maart 2011)

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Den Bosch

- Drs. E.B.A. van Deutekom

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Roermond

- Ir. R.L.M.A. Brouwers

Stichting Aartsbisschoppelijk Museum

- Prof. dr. S.L. de Blaauw (voorzitter)
- Drs. A.J.M. Sturkenboom
- Dr. C.M.A. Caspers (secretaris vanaf 1 december 2011)
- Drs. P.C.J.M. van Zoest (penningmeester tot 1 april 2011)
- Drs. F.W.J. Holterhues (penningmeester vanaf 1 september 2011)
- Mw. drs. M.M.C.F. de Jong
- Mr. J.L.W. Zuidwijk
- Mgr. drs. H.W. Woorts

Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst

- Mw. drs. M. Tolsma (voorzitter)
- Drs. M.L. van Wijngaarden (penningmeester)
- Mw. drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten (secretaris)
- Mw. P. Beelaerts van Blokland-Kraijenhoff

Stichting Oud-Katholiek Museum

- Drs. S.J. Eman
- Drs. E.M.P.P. Verheij

Bestuur Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

De bestuurssamenstelling was aan het eind van het verenigingsjaar:

- Mw. mr. T.J. van Vuren (voorzitter per 01-06-2011)
- Jhr. P.A.C. Beelaerts van Blokland (voorzitter tot 16 april 2011)
- Drs. M.J.L.M. Gubbels (secretaris)
- Drs. J.A. Emmens (penningmeester)
- Mw. C.G. van Impelen
- Mr. J.A. de Bruijn (m.i.v. 16-04-2012)

Overzicht activiteiten in 2011:

Lunchlezingen

Elke 3de donderdag van de maand vindt een lunchlezing plaats. In 2011 onder andere gehouden door Kaj van Vliet (Utrechts Archief), Désirée Krikhaar (gastconservator), Wouter Prins (Religieus Museum Uden) en eigen medewerkers.

Uitjes/excursies

- Vrijdag 1 april: busreis met dr. Micha Leeflang naar de tentoonstelling Joos van Cleve, Leonardo van het Noorden in het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken.
- Vrijdag 27 mei t/m vrijdag 3 juni: Cultuurreis 1 met Désirée Krikhaar naar Macedonië
- Vrijdag 1 juli t/m vrijdag 8 juli: Cultuurreis 2 met Désirée Krikhaar naar Macedonië
- Zaterdag 1 oktober: busreis met drs. Marije de Nood naar het Museum voor Religieuze Kunst in Uden (met een bezoek aan het Emmëusklooster in Velp en de St. Elisabethkerk in Aken, begeleid door conservator Wouter Prins, museum Uden).

Bijzondere gelegenheden

- Zaterdag 16 april: Algemene Ledenvergadering Vrienden MCC
- Woensdag 8 juni: Afscheid Pieter Beelaerts/lancering Steunfonds MCC
- Vrijdag 17 juni: Oprichtingsbijeenkomst Utrechtse Rembrandt Cirkel van de Vereniging Rembrandt i.s.m. Joost van Lanschot
- Zaterdag 3 december: speciale Vriendenontvangst Het Huis van Sinterklaas

Bestuur Stichting Fonds Museum Catharijneconvent

De bestuurssamenstelling was aan het eind van het vereni-
gingsjaar:

- Drs. J.M.M. (Hans) van der Ven, waarnemend voorzitter
- Mr. T.J. (Teska) van Vuren, penningmeester/secretaris
- Drs. M.A. (Marieke) van Schijndel MBA, lid

Lidmaatschappen/overlegorganen

Medewerker	Organisatie	Functie
Directie:		
• M.A. van Schijndel	- Casco	Bestuurslid
	- Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Raad van Toezicht	Lid
	- Utrechtse Musea	Bestuurslid
• R.C.J.J.Priem	- Begeleidingscommissie promotieonderzoek Winnie P. Verbeek <i>Van verzuiling naar secularisatie: veranderingen in de presentatie van christelijk religieus erfgoed van 1853 tot heden (2012-2016) i.s.m. Prof.dr. Ad de Jong, Universiteit van Amsterdam</i>	Lid
	- CODART	Lid
	- Koninklijk Nederlands Instituut te Rome, Wetenschappelijke Adviesraad	Lid
	- Mondriaan Stichting, Adviescommissie Erfgoed en Beeldende Kunst	Lid
	- Museum Elisabeth Weeshuis in Culemborg	Bestuurslid
	- Prins Bernhard Cultuurfonds, BankGiro Loterij Museumprijs	Kernjurylid
	- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Adviesraad Erfgoedbalans 2015	Lid
	- Stichting Bevordering Herbouw Schip Domkerk Utrecht	Wetenschappelijk adviseur
	- Stichting Gebroeders van Limburg te Nijmegen	Lid
Management Team:		
• S.E. van Haaren	- CODART	Lid
	- Museum Elisabeth Weeshuis in Culemborg	Lid
	- Nederlandse Museumvereniging : sectie publiek en presentatie Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici	Bestuurslid
• D. Wigersma	- Utrechtse Musea, Informatieoverleg	Lid
	- 'De Utrechtse Spelen', Raad van Toezicht	Lid

Medewerker	Organisatie	Functie
Medewerkers:		
• M. de Beyer	- CODART - MuseumgoudA, prijsvraag voor een nieuw 'bevrijdingsglas' gebaseerd op het 'bevrijdingsglas' door Charles Eyk in de Sint-Jan in Gouda	Lid Jurylid
• T.G. Kootte	- KNHG - Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis - Uitgeverij Forte	Lid Redactielid Redactielid
• B.J. Krul	- Nederlandse Museumvereniging; sectie kunstmusea	Bestuurslid
• M. Leeftang	- CODART - Historians of Netherlandish Art - Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici	Lid Lid Lid
• C.J.F. van Schooten	- Overleg Kunsthistorische Bibliotheken Nederland - Werkgroep Speciale en Wetenschappelijke Bibliotheken	Lid Lid

(Neven) activiteiten van de leden van de Raad van Toezicht

• J.M.M. van der Ven

Functie: Manager/Consultant:

- Executive Director MerweOord
- Director Stichting TheWhisper
- Director Stichting NEMS
- Ondernemingsadviseur, oa Stichting Het Groene Woud, e-Traction

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen Majencia, Paris
- Voorzitter Raad van Commissarissen Acta Marine, Den Helder
- Voorzitter Raad van Commissarissen RPC, Rotterdam
- Lid Raad van Toezicht Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen
- Lid Raad van Toezicht Vrienden van Kasteelen
- Bestuurslid Sparrenberg, Tilburg
- Lid Raad van Commissarissen Van Oord, Rotterdam

• S.L. de Blaauw

Functie: Hoogleraar vroegchristelijke kunst en architectuur Radboud Universiteit Nijmegen

Nevenfuncties:

- Voorzitter Diocesane Commissie Kerkinrichting en Kerkelijk Kunstbezit Bisdom Groningen-Leeuwarden
- Voorzitter Stichting Aartsbisschoppelijk Museum, Utrecht

• P. Schnabel

Functie: Directeur Sociaal en Cultureel Planbureau

Nevenfuncties (o.a.):

- Lid Raad van Toezicht Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam
- Lid Raad van Toezicht Nederlands Openluchtmuseum, Arnhem
- Voorzitter bestuur Stichting Museum Bredius, Den Haag
- Lid Raad van Adviseurs Vereniging Rembrandt, Den Haag
- Lid Bestuur Stichting Praemium Erasmianum, Amsterdam
- Vicevoorzitter Bestuur Stichting Jaar van de Historische Buitenplaatsen 2012, Heemstede
- Vicevoorzitter Stichting Vrede van Utrecht

• M. Barnard

Functie: Hoogleraar Praktische Theologie (Protestantse Theologische Universiteit), bijzonder hoogleraar Liturgiewetenschap (Vrije Universiteit Amsterdam), buitengewoon hoogleraar Praktische Theologie (Universiteit Stellenbosch, Zuid Afrika).

Nevenfuncties:

- Lid van de Liturgiekamer Prof. dr G. van der Leeuw-stichting
- Bestuurslid Vermeulen Brauckmanstichting

- **L.J.A.M. Verhagen-Coopmans**

Functie: Vice-president Rechtbank Breda

Nevenfuncties:

- Lid parochiebestuur RK Parochie St. Petrus' Stoel te Antiochië, Eindhoven
- Voorzitter Klachtencommissie V voor de Raad voor de Kinderbescherming

- **J.H.P.M. Stolker**

Functie: Interim manager/voormalig CEO ABN AMRO Capital, managing Director ABN AMRO Bank NV

Nevenfuncties:

- Supervisory Board Member Medinova NV
- Chairman Supervisory Board RoodMicrotec NV
- Supervisory Board Member Flowmaster Group NV (t/m 28 december 2011)
- Program Director & teacher Erasmus University Rotterdam
- Teacher Grotius Academy

Personneelsbestand in 2011

Directie

- Marieke (M.A.) van Schijndel (algemeen directeur)
- Ruud (R.C.J.J.) Priem (inhoudelijk directeur, per 01-01-2011)

Secretariaat

- Linda (L.) van Engelen (management assistent m.i.v. 01-07-2011)
- Letty (L.M.) Klumpers (secretarieel medewerker)
- Esther (E.C.) Metternich (management assistent, van 01-03-2011 t/m 01-07-2011)
- Heidi (H.) Platenkamp (secretarieel medewerker)
- Marjon (M.) Takken (management assistent, t/m 01-04-2011)

Financiën

- Ronnie (T.R.) Weijers (hoofd financiën, t/m 01-09-2011)
- Gerwin (G.) van Herk (hoofd financiën, m.i.v. 01-11-2011)
- Margriet (G.) Peterse-Huijgen (medewerker boekhouding en budgetbeheer)

Facilitaire Zaken

- Theo (T.B.) Kompier (huismeester)
- Hans (J.M.) de Koning (groepsleider beveiliging)
- Danny (D.) van den Akker (beveiligingsmedewerker)
- Dick (D.J.) Bakker (beveiligingsmedewerker)
- Bianca (B.) Damen (beveiligingsmedewerker)
- Jerry (J.W.) Du Floo (beveiligingsmedewerker)
- Rafaël (R.) Hernandez Garcia (beveiligingsmedewerker, t/m 01-03-2011)
- Henk (H.C.) de Keijzer (beveiligingsmedewerker)
- Ron (R.) Piek (beveiligingsmedewerker)
- Ilona (I.) Soliman-Kohlwig (beveiligingsmedewerker)
- Petar (P.) Tolov (beveiligingsmedewerker)
- Edwin (E.) van der Worp (beveiligingsmedewerker, t/m 01-12-2011)
- Arnold (A.C.I.M.) van den Akker (beveiligingsmedewerker)
- Dave (D.) van den Oudenalder (beveiligingsmedewerker)
- Sijun (S.) Wu (beveiligingsmedewerker, m.i.v. 01-08-2011)

Afdeling Collectiebeheer

- Sieske (G.A.) Binnendijk (afdelingshoofd)
- Humpfrey (H.J.) van der Beesen (medewerker collectiebeheer)
- Karijn (K.) van der Heij (medewerker collectiebeheer m.i.v., 01-11-2011)
- Peter (P.) den Held (medewerker collectiebeheer)
- Anke (A.) Huisman (medewerker collectiebeheer)
- Merel (M.) Nieuwenhof (medewerker collectiebeheer, van 01-05-2011 t/m 01-11-2011)
- Arno (A.D.M.) van Os (registrator)

Afdeling Marketing en Communicatie

- Douwe (D.) Wigtersma (afdelingshoofd)
- Rosemarie (R.M.) Boone (medewerker marketing)
- Annemarie (A.A.J.) Dalenoord (coördinator Vrienden)
- Billie-Jo (J.W.) Krul (medewerker communicatie & PR)
- Esther (E.C.) Metternich (medewerker communicatie en marketing, t/m 28-02-2011 en m.i.v. 01-07-2011)
- Helen (H.) van der Meulen (medewerker communicatie en marketing, m.i.v. 01-09-2011)
- Marlous (M.) van der Steen (medewerker commerciële zaken)

Afdeling Onderzoek, Educatie en Bibliotheek

- Ruud (R.C.J.J.) Priem (afdelingshoofd, per 01-01-2011)

Onderzoek

- Marc (M.J.P.J.) de Beyer (conservator)
- Tanja (T.G.) Kootte (conservator)
- Sebastiaan (S.L.H.J.) van der Lans (medewerker onderzoek, t/m 01-01-2012)
- Micha (M.) Leeflang (conservator)
- Anique (A.C.) de Kruyf (interim conservator, t/m 01-05-2011)
- Inge (I.A.) Schriemer (junior conservator)

Educatie

- Anite (J.W.G.) Haverkamp (medewerker educatie)
- Marije (M.) de Nood (medewerker educatie)

Bibliotheek

- Kees (C.J.F.) van Schooten (bibliothecaris)

Projectbureau

- Saskia (S.E.) van Haaren (afdelingshoofd)
- Mechtild (M.G.) Beckers (projectleider, t/m 01-09-2011)
- Sabine (S.I.) Gouw (projectleider, t/m 01-10-2011)
- Ronnie (R.) Weijers (projectleider, m.i.v. 01-09-2011)
- Simone (S.E.T.M.) Smits (projectassistent, t/m 08-02-2011)

Project Handreiking Roerend Religieus Erfgoed

- Marc (M.J.P.J.) de Beyer (projectleider, t/m 30-04-2011)
- Sebastiaan (S.L.H.J.) van der Lans (projectmedewerker, t/m 30-04-2011)
- Inge (I.A.) Schriemer (projectmedewerker, t/m 30-04-2011)

Stagiaires

Afdeling Onderzoek, Educatie en bibliotheek

- Simone Adema (onderzoek, 01-09-2010 t/m 01-03-2011)
- Valerie Gersen (onderzoek, 01-06-2011 t/m 01-09-2011)

Vrijwilligers

- Chris Cools (m.i.v. 23-06-2011)
- Jos van Liempdt (bibliotheek)
- Sophia Berendsen (tot 29-04-2011)
- Lorraine Décombe (tot 26-04-2011)
- Annabel Dijkema
- Corinne van Dijk (m.i.v. 21-03-2011)
- Marina van Dongen (collectiebeheer, m.i.v. 05-09-2011)
- Truus de Groot
- Ineke van der Heide
- Joleen Heringa

- José van Herwerden-Onstenk
- Riet Hogenbirk-Woltjer
- Lotte de Jong (m.i.v. 21-03-2011)
- Annemijn van Leusden (tot 16 juli 2011)
- Willemine Mink
- Eveline Mols (collectiebeheer, m.i.v. 08-12-2011)
- Ad van Moorselaar (tot 28-04-2011)
- Jeanne-Marie Pijnappels
- Han Muller (tot 15-03-2011)
- Niki Renkema (tot 10-08-2011)
- Ria van Rijswijk (23-06-2011)
- Jettie Rozemond (tot 20-04-2011)
- Hannelore Valentijn (28-11-2011)
- Maartje Vermeulen
- Annemieke Versteeg
- Yvonne Vetjens

Rondleiders

- Hanneke Blijham
- Rozanne de Bruijne
- Femke van Dongen
- Erik Eising
- Leon Gijbels
- Monique Hanrath
- Hebbien Jacobs
- Gabrielle Kappelle
- Aldwin Kroeze
- Femke Lockefefer
- Lizzy Mak
- Marina Marijnen
- Marga Rijpstra
- Svenne van Rosmalen
- Sylvia Staal
- Jan van Tongeren
- Neanske Tuinman

Formatieve opbouw (per 31/12/2011)

	formatie	personen	vast	tijdelijk	fulltime	parttime
Mannen	19	22	18	4	14	8
Vrouwen	19	22	18	4	3	19
Totaal	38	44	36	8	17	27
instroom		7				
uitstroom		7				

Ziekteverzuim

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
incl. langdurig zieken	7,3	8,6	7,3	9,3	6,1	4,6%
excl. langdurig zieken	3,3	2,6	2,2	5,4	2,6	2,1%

Ondernemingsraad

De samenstelling van de Ondernemingsraad was in 2011:

- Marije de Nood (voorzitter)
- Arno van Os (secretaris)
- Marlous van der Steen
- Rafael Hernandez Garcia (t/m februari 2011)
- Danny van den Akker (m.i.v. juni 2011)
- Petar Tolov

Vergaderingen:

De OR vergaderde negen keer. Met de directie is vier keer vergaderd (ORD). Voorzitter en secretaris spraken in 2011 een keer met de contactpersoon voor de OR in de Raad van Toezicht, Paul Schnabel. Er zijn twee gesprekken gevoerd met de bedrijfsarts. Extern woonde de OR een speciale OR-bijeenkomst van de VRM bij en is een OR-lid toegetreden tot het landelijk adviescomité van de Abvakabo FNV.

Adviezen over:

- werken in het weekend
- opleidingsplan
- vrijwilligersbeleid in relatie tot betaalde arbeid
- risico-inventarisatie (update intern, nieuwe RI&E extern)
- uitgangspunten voor het beleid over 2013-2016 (vertaalslag naar bedrijfsplan, geplande activiteiten gekoppeld aan de personele bezetting en financiën)

Colofon

© 2011 Museum Catharijneconvent

Redactie en productie

tekstbureau berg in de polder: Nelleke de Jong – van den Berg
Afdeling Marketing en communicatie: Billie-Jo Krul,
Esther Metternich

Vormgeving

Manifesta Rotterdam

Fotografie

René den Engelsman, Ruben de Heer, Hollandse Meesters,
Marije de Nood en Dick Termijn

museum Catharijneconvent

bezoekadres

Lange Nieuwstraat 38
3512 PH Utrecht

www.catharijneconvent.nl

postadres

Postbus 8518
3503 RM Utrecht

t +31(0)30 231 38 35

f +31(0)30 231 78 96

e info@catharijneconvent.nl

